

ELAZIĞ MİMAR

TMMOB MİMARLAR ODASI ELAZIĞ ŞUBESİ YILLIK YAYINIDIR

tmmob
mimarlar odası
ELAZIĞ ŞUBESİ

MİMARIM

İÇİNDEKİLER

MİMARCA YAŞAMAK

Kazım SANAÇ / Y.Mimar

SAYFA

1'de

SAYFA

2'de

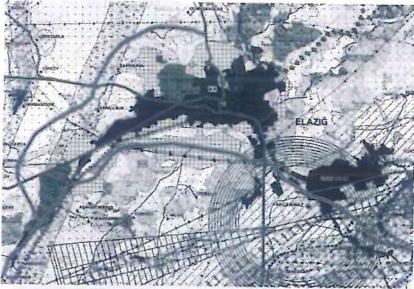
MODERN MİMARİ VE MODERN MİMARLIK AKIMLARI

Sedat YERLİKAYA / Mimar

ELAZIĞ ÇEVRE DÜZENİ PLANI ÜZERİNE

Ahmet Vechi YÜKSEK / Harita Mühendisi

SAYFA

10'de

SAYFA

12'de

ÇİZİM PROGRAMLARI

Murat CANBAY / Mimar

MEDENİYET KENTLEŞMEDİR

Kazım SANAÇ / Y.Mimar

SAYFA

16'de

HAYAL EDİN GERÇEKLEŞSİN

Tuba TORGUT / Yapı Öğretmeni

SAYFA

24'de

SAYFA

30'de

MEVLANA CAMİİ MİMARİSİ ÜZERİNE

Yümnü SAATCI / Y. Müh. Mimar

HARPUT'UN YENİDEN CANLANDIRILMASI

Mithat COŞKUN / Mimar

SAYFA

34'de

SAYFA

36'de

TARİHİ PALU KÖPRÜSÜ

Servet KARAKAŞ / Y.Mimar

MİMARİYOGRAFYA

Frank Lloyd WRIGHT
Yümnü SAATCI

SAYFA

48'de

MİMARLAR ODASI

Elazığ Şubesi

Dergi Adı

Elazığ Mimar
Aralık-2012 Sayı:5

Mimarlar Odası

Elazığ Şubesi

Adına

İmtiyaz Sahibi

Kazım SANAÇ

Yazı İşleri

Müdürü

Bayram KAVAK

Yayın Kurulu

Sedat YERLİKAYA
Nazmi İNAL
Özgün BALKAN
Murat CANBAY
Süleyman ŞEKER

Grafik Tasarım

Genç Tuğra Reklamcılık
Alparslan GÜL

Yapım

Mimarlık Vakfı
İktisadi İşletmesi

Baskı

KARDEŞLER GRUP
MATBAA

Litros Yolu 2. Matbaacılar sitesi
Zb15 DAVUTPAŞA/İSTANBUL
Tel:0212 544 18 25

İletişim Adresi

İzzetpaşa Mah.
Şht. Binbaşı Sabri Sk.
Uygur Apt. B Blok
No: 19/1 ELAZIĞ
Tel: 0424 234 20 00
Faks: 0424 234 20 08
www.elazigmimar.org

Dergide yayınlanan yazıların sorumluluğu
yazı sahiplerine aittir

MİMARCA YAŞAMAK

Kazım SANAÇ / Y.Mimar

Hayatı yaşamak mı daha zor, yoksa anlamak mı? Hayat her insana farklı bir hikaye anlatmaya çalışır aslında. Kimine Kırmızı Başlıklı Kızı, kimine Pamuk Prensesi, kimine Kül kedisini. Yada kimine Keloğlanı, kimine Köroğlu'nu, kimine Leyla ile Mecnunu anlatır. Bu nedenle herkesin farklı bir rolü vardır bu hayat sahnesinde. Ama değişmeyen tek gerçek, her insan kendi hayatının başrolünü oynar. Bu bakış açısıyla insan kendisinin dışında herkesi yardımcı oyuncu olarak kabul eder. Bu kabul kimi zaman insanda bencillik olarak gösterir kendini, kimi zaman ise "Benim olmadığım yerde hiç kimse yoktur" bilincini oluşturur. Başka bir deyişle bu kabulün insandaki tezahürü kimi zaman kibir, kimi zamanda sorumluluktur. Bu iki durumdan hangisini seçeceği tamamen insanın kendisine kalmıştır. Zaten hayatta insanın hep iki seçeneği vardır aslında. İşte bu seçenekler arasındaki tercihlerin kombinasyonları insanın hayatı başka bir deyişle KADER'idir.

Dünya hayatında rolünü mimar olarak seçen insanın tercihi ve kabulü bellidir en baştan: Sorumluluk. Çünkü mimar daha önceki yazımızda bahsetmiş olduğumuz mimarca düşünmekten kaynaklanan hep daha güzeli ve daha doğruyu aramaktadır hayatı boyunca. Tabi bu arayış sadece kendisi için değildir. En basitinden yaptığı binaların hepsinde kendisinin yaşaması mümkün değildir. Mimar bu arayış neticesinde elde ettiklerini hep toplumun hizmetine sunmaktadır. Belki bir ülkeyi, belki bir şehri, belki de sadece bir odayı güzelleştirmeye çalışmaktaki maksat; daha güzelini diğer insanlara göstermektir. Bugün dünya üzerindeki hiçbir mimari eserin sahibi mimarın kendisi değildir. Hepsini bulunduğu ülkeye yada şehre mal olmuş değerlerdir. İşte bu durumdan da anlaşılacağı gibi mimarın hayattaki tercihi asla bencillik değil, tam anlamıyla sorumluluktur. Fakat bu sorumluluk duygusunun aşırılığından bazen kibirli gibi algılandığı durumlar da olur. Güneşi ceketinin astarı içinde kaybetmiş marka insanların mimarı bu denli yanlış algılaması da tabii ki son derece doğaldır.

Kısacası hayatta mimar rolünü üstlenmiş bir insanın sahip olması gereken tek şey topluma karşı sorumluluk bilincidir. Bu bilinç sanattan siyasete her alanda mimarın değişmez tek tercihi olmalıdır. Tabi ki bu tercihin sonunda mimar yaşamın kendisine verdikleriyle yetinmeyecek, hayatını hep daha güzeli ve daha iyiyi aramakla geçirecektir. Belki kimi zaman yanlış anlaşılacak, belki hayalleri yasaklanacak, belki de hiç kimseye ve hiçbirşeye değmeden MİMARCA YAŞAYACAKTIR.

MODERN MİMARİ VE MODERN MİMARLIK AKIMLARI

Sedat YERLİKAYA / Mimar

Modern mimarlık batı uygarlığının bir ürünüdür. XVIII. yüzyılın sonlarında, modern çağı ortaya çıkaran demokratik devrim ve endüstri devrimi ile birlikte biçimlenmeye başlamıştır. Bütün dönemlerin mimarlığı gibi modern mimarlıkta, insan yaşamı için özel bir çevre yaratmaya, insanoğlunun düşünce ve eylemlerini, olduğuna inandığı ya da olmasını istediği gibi görselleştirmeye girişmiştir. Ünlü mimar Otto Wagner, 1986'da yayımladığı kitaba verdiği başlıkla; daha sonra tüm bu sanat biliminin kullanabileceği bir deyimın isim babası olmuştur.

Mimarlıkta XIX. yy.dan itibaren kendisini ifade etmeye başlayan ve önceleri mimarlık sorunsalı içinde küçük bir entelektüel alanı kaplayan özgünlük; diğer alanlarda da olduğu gibi, farklı bir anlam, anlatım, arayış anlamına gelmekte yani yeni bir yorum, farklı bir kimlik ve ortaya koyuşu ifade etmektedir. Özgünlük durumu, mekansal kurgu, form, malzeme-teknoloji ve "yer"e özgünlük gibi açılardan incelenebilir ve yenilikçi, keşfedici (innovative) ve yaratıcı, buluşçu (creative) düzeylerde değerlendirilebilir. Mimarlıkta en büyük devrimler, mekanın (boşluğun) düşünülmesi ile gerçekleştiği söylenebilir. Mimari tasarımda mekanın işlev ya da onu belirleyen somut (katı) bileşenler aracılığıyla değil daha önemlisi boşluğun kendisi aracılığıyla düşünülmesi gerekir. Tasarlarken mekanda boşluğun düşünülmesi, daha özgün sonuçlarının ortaya konmasını sağlamaktadır ve sıradan olmayan bir mimariyi ortaya çıkarabilmektedir. Formun benzersizliği de özgünlüğün önemli bir yönüdür. Malzeme ve teknoloji kullanımındaki farklılıklar da özgün sonuçlar doğurabilmektedir. Mimarlık, diğer tasarım ürünlerinden farklı olarak, sabit bir fiziksel bağlamla birlikte var olur ve anlam kazanır. Bu nedenle "yer" mimarlığın belirleyici girdisidir ve bağlama duyarlı bir tasarım içinde yeniden kurulan anlamlar mimari ürünün özgünlüğüne farklı bir boyut katar. Özgünlük mekansal, işlevsel veya biçimsel bir yenilik olarak ortaya çıkabileceği gibi görünen nesnel gerçekliğin arkasındaki yani görünenin arkasındaki daha üst bir gerçeklik olarak belki de "öz" veya "konsept"- saklı kalan düşüncedir. Bu durumda özgünlüğü kavramak için görsel algılamanın ötesine geçmek gerekir. Her mimari ürün izleyene bir takım sinyaller gönderir. Bu sinyallerin gücü ve izleyenin yorumu ürünlerdeki saklı özgünlüğe farklı bir boyut getirir.

Modern öncesi dönemde "özgünlük" üzerinde durulan ve önemsenen bir kavram olmamıştır. Modern Mimarlıktan önce mimarlar için üsluplar içinde kalmak önemlidir. Üslupların ya da akımların daha baştan önerdiği biçimsel yaklaşımların varlığı zaten özgünlüğü sınırlamakta hatta önemsememektedir. Bu anlamda Modern Mimarlık kendinden

öncekiler gibi hükmedici olmamış aksine bunu reddetmiştir. Yani Modernleşmeyle gelişen eleştirel sürecin sonucu olarak ortaya çıkan modern mimarlığın gelenekle çatışmasıyla, daha baştan "özgün" olma durumunu yaratmıştır. Ancak çoğu görsel sanat ürünü gibi mimarlıkta da "özgün olma" durumu ortaya çıktığı anda sıradanlaşmanın başlayabileceği hatırlanmalıdır.

Aslında, mimarlığın evrimi içinde Modern Mimarlık, gelenekle çatışması ve tarihselciliğin reddi olarak kendinden önceki mimarlığa bir antitez oluşturması ile çok önemli bir yere sahiptir. Modern Mimarlık, kendini çağın söylemleriyle ifade edebilmek için, geleneğin karşısına koyarak dayandığı rasyonalite (usçuluk) temelinde yenilik ve devrim niteliğiyle insanlığı etkilemeye çalışmıştır.

Öte yandan Modern Mimarlık ürünlerinin korunması, önemle üzerinde durulması

gerekli bir konudur. Koruma da özgünlük gibi üzerinde kolay uzlaşılabilir bir kavram değildir. Mimari ürünlerin "Batı taklidi" veya kopyası diye üzerinde fazla düşünmeksizin eleştirilmesi özgünlüğünden bahsetmeyi

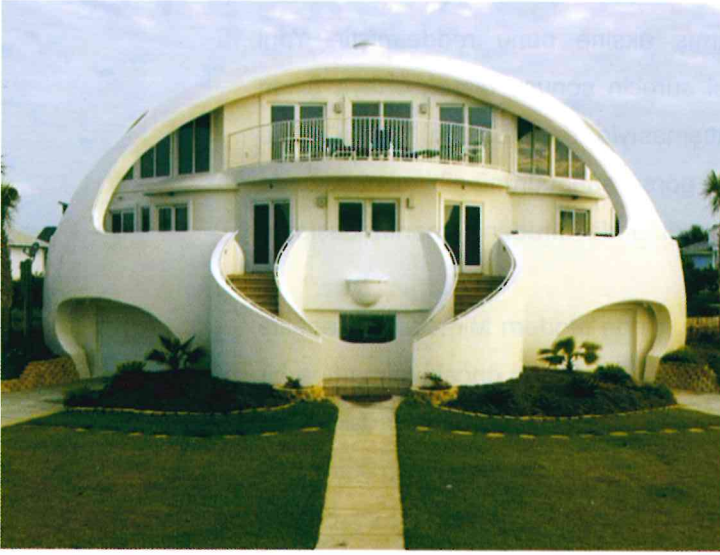

zorlaştırdığı gibi Modern Mimarlık mirası olarak korunmasını da güç hale getirmektedir. Bu nedenle mimarlık ürünleri değerlendirilirken daha dikkatli olunmalıdır. Kültür, özgün durumların oluşturduğu bir değerler bütünü temsil etmektedir. Dolayısıyla nitelikli Modern Mimarlık ürünleri, içlerinde barındırdıkları özgünlükle kültür nesnelere olarak korunmalıdır. Bunun yanı sıra bir dönemi anlatmaları, yani belgesel nitelikleri ve hala orijinal işlevini koruyup korumamaları, bu binaların korunması gerekliliği konusunda ipuçları vermektedir. Ama asıl önemlisi bu binaları var eden tasarım düşüncesi ve yaklaşımlarının korunması ve değerlerinin bilinmesidir.

XX.YÜZYILIN MODERN MİMARLIK AKIMLARI

1-FÜTÜRİZM: (1909)

XX.yüzyılın ilk on yılı içinde gelişen sanat ve mimarlık dünyasının en ilerici, en yenilikçi, özgün ve ileri hareketidir. 20 şubat

1909'da yayınlanan 1.fütürist manifestosu (bildirgesi) onların estetik anlayışlarını şöyle ifade eder. "Biz tehlike, enerji ve yalınlığın şarkısını söyleyeceğiz ve açıklıyoruz ki dünya yeni bir güzelliğe zenginleşmektedir. Hızın güzelliğiyle, egzoz borularından çıkan patlayıcı nefesiyle bir yarış otomobili kükreyerek giderken makinalı tüfek gibi sesler

çıkararak bir otomobil antik güzelliğinin simgesi olan Yunan heykellerinden kat kat güzeldir. Mimari alanda Antonio Santella ve Mario Chiattone fütürizmin anlayışına uygun eserler ortaya koymağa çalışırlar. Santella projelerini hazırladığı Citta Nuova'da metrolar, asansörler, farklı boyuttaki trafik şeritleri gibi ilginç ve yeni fikirler kullanmıştır ve konuyla ilgili olarak "Modern kentlerimizi muazzam bir tersane gibi yaratıp yeniden inşa etmeliyiz. Her yer hareketli ve dinamik, modern binalar ise dev bir makine gibi olmalıdır." Ancak onun bu radikal ve ilerici görüşleri 50 yıl sonra Paris'teki Pompidou iş merkeziyle bir ölçüde gerçekleşecektir. Ona göre mimarlık sadece fayda ve pratikliğin kuru bir birleşimi olmayıp bir sanattır. Buda sentez ve ifade demektir. Santella geçmişin klasik ve statik estetiğine karşı çıkmakta ve taraftarlarıyla beraber "Mimari Dinamizm" dediği değişim ve hızdan kaynaklanan canlı bir estetiğe ulaşmaya çalışmaktadır. Yine ona göre eğik ve eliptik çizgiler öz tabiatlarından dolayı dinamik olup dik ve yatay çizgilere göre bin kat fazla duygusal güce sahiptir ve dinamik bir mimari onlarsız düşünülemez.

2-NEO-PLASTİSİZM : (De Stil) (1917)

XX.yüzyılın anti-natüralist soyut sanat anlayışındaki topluluklardan biride Hollanda'da Piet Mondrian gibi ressamlar, Gerrit Rietveld gibi mimarlar, heykeltıraş Vantongerlo, Hugo Ball, Jean Arp gibi şairlerin başını çektiği grup 1917 yılında çıkardıkları De Stil dergisinde görüşlerini ifade ederler. Topluluk elemanlarından Doesburg ve Mondrian yeni hareketin teorik ilkelerini ortaya

koyma ve bu ilkeler doğrultusunda eserler vermekte grubun önde gelen kişileri olmuşlardır.

De Stil' in etkileri mimarlık alanında önemli olmuş ve onun değerleri ön plana alınarak Bauhaus ekolüne kadar ulaşmıştır. 1920'lerde Le Corbusier tarafından savunulan Punizm, Mies Van der Rohe tarafından daha da ileri götürülmüş ve Mondrian-Kasimir etkileşiminde olduğu gibi Le Corbusier – Van der Rohe etkileşiminde İ.T.T. mimarlık okulu binasında total bir mekana yani tüm binanın bir dikdörtgen prizma mekan şeklindeki ifadesine ulaşılmıştır. Yani saf, yalın, soyut, geometrik, dik açılı, biçimlerle kompozisyon yaratmak.

Doesburg mimarilerini karşıt-kübik olarak niteleyerek şöyle açıklar: Buda fonksiyonel mekan hücrelerini kapalı bir küp içinde dondurmaya çalışmaktan kaçınmak demektir. Bunun yerine taşan düzlemlerden balkonlarda olduğu gibi fonksiyonel mekan hücrelerini küp yada yapı merkezinden dışarı doğru merkezkaç kuvvetin etkisiyle fırlatır ve böylece yükseklik, genişlik, derinlik ve zaman yaklaşımlarıyla yeni plastik ifadeler elde edilir. Böylece mimaride aşağı-yukarı uçan bir görünüm kazanır ki buda doğanın yer çekim yasalarına karşı gelmektir, hareketlidir. Doesburg bu ifadesiyle bilinen geometrik formlara karşı çıkmaktadır.

Amerikalı Frank Lloyd Wright, Doesburgun teorisini geliştirmiş ve onu "kutunun parçalanması" diye adlandırmıştır. Ayrıca Wright ünlü Şelale Evini de bu teorisinin ışığında tasarlamıştır. Teoriyle ilgili olarak Doesburg "önceden kararlaştırılmış tip" form anlayışına diğer deyişle tüm dengelim yaklaşımına karşı çıkmakta ve "dıştan" kaynaklanan geleneksel estetik ağırlıklı mimari tasarım yöntemini reddetmektedir. ona Göre mimar yaratacağı binasının bitmiş formunu önceden tayin etmemelidir. Çünkü bu durum tüm dengelim bir davranış olup bazı estetik formülleri peşinen kabul etmek demektir. Doesburg, mimarın pratik yaşam isteklerinden yola çıkmasını ister. Böylece içten dışa gelişen mantıksal adımlarla problemi parçalara bölerek çözüm arama yöntemi gelişir ki bu işlevci ve tümevarımcı bir yaklaşımdır. Bu yöntem sonucunda mimari forma ulaşılır. Bu nedenle tüm dengelim yönteminde form verme

söz konusu iken, tümevarımda ise form bulma söz konusudur. Ancak mimarlık hem fonksiyona hem de estetiğe cevap vermek üzere çift amaçlıdır. Dolayısıyla mimari bir eserin başarılı sayılabilmesi için işlevsellik ve güzellik kriterlerini bir arada bulundurmalıdır. Ancak yinede De Stilcilerin yönteminde bile tasarım aşamasının sonunda inşaat aşamasına geçmeden form belirlenmiştir.

Fran Lloyd Wright'ın 1936'da Pennsylvania'da gerçekleştirdiği Şelale Evinde Doesburg'un teorisinde belirttiği gibi fonksiyonel mekan birimleri küpün yada yapının merkezinden dışarı doğru fırlamış ve mimari eser uçan bir görünüm kazanmıştır.

Tarih boyunca geleneksel şekilde toprağa bağlanmış tüm kütleleriyle yere oturmuş binalar bu kütlelerde olduğu gibi topraktan kurtulma çabasında olup tıpkı bir ağaçta olduğu gibi toprağa minimum temas eden ve yukarı doğru genişleyen bir biçim kazanmaktadır. Betonarme, çelik gibi çağdaş malzeme ve teknolojilerle bu yeni fikirler hayata geçirilmeye başlanmıştır.

3-FONKSİYONALİZM:

İşlevsellik çağdaş mimarinin dayandığı temel tasarım ilkelerinin en önemlilerinden olup Amerikalı Mimar Louis Sullivan tarafından mimarlıkta kullanılan "biçim işlevi izler" sloganına dayanır. Gerçekte pratik işlevlere çözüm arayarak yola çıkan bir tasarımcı işlevsel yöntemle bir biçime ulaşır ve bu biçim yada form mimarlığın ana kriterlerinden ilki olan işlevselliği yerine getirir. Eğer bu biçim sağlam inşa edilmişse rüzgar, zelzele gibi güçlere dayanabiliyorsa işlevsel bir form yani bir bina yaratılmış demektir. Ancak bu yapının estetik değerlerinin büyüklüğü onun mimari değerlerinin de ölçütü

olacaktır. Bu değer yüksek düzeydeyse mimarlıkta yüksek, orta ise mimarlıkta ortadır. Eğer bu değer olumsuz ise mimarlıkta olumsuzdur. Dolayısıyla ortada güzel olmayan mimarlıktan uzak bir yapı vardır.

4- PURİZM:

Bu akım Le Corbusier ve Amedeé Ozenfant tarafından yaratılan bir hareket olup ikili düşüncelerini 1918'de beraber yayınladıkları *Aprés Le Cubism* (kübizmin sonrası) adlı kitapta açıklamışlardır. Bu kitap Volter'in bir ifadesi ile başlar; "Gerileyiş için kolayına kaçmanın, iyi yapmaktaki tembelliğin, güzele olan ilgisizliğin ve acayip zevklerin bir ürünü olarak ortaya çıkar." Kitabın son cümlesi ise puristlerin konuya yaklaşımını verir. Bir sanat eseri "Rastlantısal, seri dışı, izlenimci, tepkici ve pitoresk (sevimli) olmamalı ama bunlara karşın genelleşmiş, statik ve değişmezliğin bir ifadesi olmalıdır." Açıkça belirtildiği üzere bu ikili sanatta evrenselliği, durağanlığı savunmakta, kişiselliğe ve dinamik davranışlara sırt çevirmektedir. Bu kitapta ilginç bir değerlendirme vardır. "Bana Amerika'dan getirdiği fotoğrafları gösterdi –buğday siloları- bunlar sanatçılar tarafından değil ama tanınmamış mühendisler tarafından tasarlanmıştı. Onların üstün güzelliği beni çarptı. Zaten az olan süslemelerini boya ile örtünce purist bir tasarım meydana geldi. Purizmin ideolojisi içinde güzellik; saf, yalın birincil formlarda bulunmuştu. Küpler, koniler, silindirler, piramitler en güzel formlardır." Corbusierin güzelliğin kökleri antikiteye kadar gider. Sümerlerden, eski Mısır, eski Yunan'dan gelen Rönesans'ta tekrar ortaya çıkan ve genelde klasik olarak adlandırılabilen bu anlayış XX.yüzyıl sanatında Corbusierin öncülüğünde Purizmadı altında devam etmektedir. "Yalınlık yoksunluk demek değildir; amacı saflıktır, arındırmaktır."

Puristler için form birincil ve ikincil olmak üzere ikiye ayrılır. Örneğin bir küp herkes için aynı plastik anlamı taşır. Oysa spiral bir form bazıları için yılanı ve bazıları içinde bir girdabı anımsatabilir. Bu tür formlarda ikincil formlardır. Birincil formlar purist yapıların esası olarak kabul edilir. Corbusier 1911'de İstanbul'a geldiğinde camilerin bir analizini yapmıştır. "kütlelerinde geometrinin disiplini vardır: Kare-küp-küre, planda ise tek eksene göre dikdörtgenvari bir kompleks. Dolayısıyla Corbusier'in Osmanlı Mimarisinde purizm ilkelerini bulduğunu söyleyebiliriz. Purizmin formları kişisel formlar olmayıp anonim, evrensel, genel-geçer, rasyonel formlardır ve bunlarla yapılan sanat eserleri ve kompozisyonlarda evrensel olacaktır. Böylece purizm rasyonalizme yol açıyor ve giderek "uluslar arası mimarlık akımı" doğuyordu.

5- EKSPRESYONİZM: (1918) (DIŞAVURUMCULUK)

XX. yüzyılın başlarında özellikle Almanya'da gelişen ve kubizm, putizm, neoplastitizm gibi bir sanat akımı olarak karşımıza çıkar.

Ekspresyonistlere göre sanat eserlerinin tümünde ifade vardır. Cümleyi ters çevirirsek ifade sanat eserinde olması gereken bir niteliktir ve ifadesiz bir sanat eseri olamaz. Bir sanat eserinin ortaya konmasında farklı aşamalardan geçilir. İlk aşamada doğadan alınan izlenimlerin etkisi görülür. İkinci aşamada orijinal tinsel bir sentez söz konusudur. Üçüncü aşamada bu özgün ifadeye bir haz duygusu katılır. Son aşamada sanatçı yarattığı bu alt yapıyı ses, taş, beton gibi fiziksel elemanları kullanarak somut hale sokarak sanat eserini yaratır. Bu aşamalardan geçen, orijinal ifade gücü yüksek mimari eserlerde üstün estetik değerlere sahip olarak nitelenir. Bu türden bir yapının sahip olması gereken kriterleri Naun Gabo

“mutlak form” olarak adlandırır. Ona göre kendi hayatı olan, kendi dilini konuşan, kendine özgü duygusal bir etkisi olan, duygusal gücü tek,ani, dayanılmaz ve evrensel olan sadece akıl ile anlaşılmayan formlar mutlak formlardır.

Ekspresyonist mimarlar modern mimarlığın gelişme aşamalarından geçmişler modern mimarlığın 1920-1930'larda klasikleşen kuralları çerçevesinde eserler verdikten sonra kendi kişiliklerini yansıtan özgün ifadeli eserlere girişmişlerdir. Ana çizgileri ile incelemeye çalıştığımız ekspresyonist mimari yönelimlerin hepsi rasyonel mimarlığın katı geometriciliği ile kesin bir çatışma halinde olup

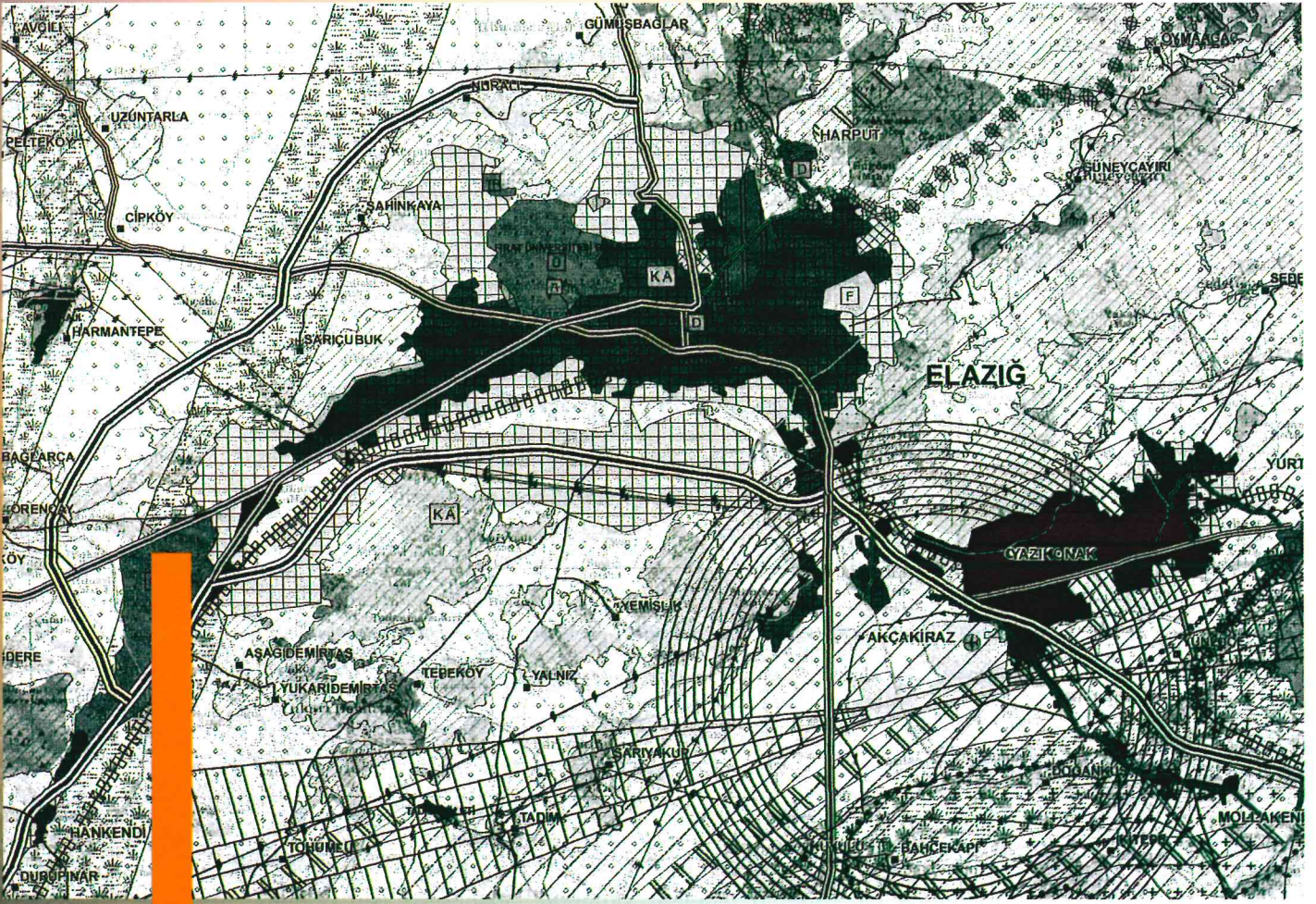
irrasyonel bir tutum içerir. Ekspresyonist yapılar rasyonel, uluslar arası üsluba tezat oluştururken mimariye getirdiği özgünlük, atılganlık, canlılık, dinamizm ve tek defalılık kentlerin monoton görünümünü değiştirdiği gibi onları röper noktası konumuna da getirecektir. Örneğin Sdney Opera Binası, Eyfel Kulesi, yalnızca buldukları şehirlerin değil buldukları ülkelerinde simgesi durumundadırlar.

6- POST MODERNİZM:

Post modernizm (1972) özgün bir mimarlık akışı olmayıp modern klasik devrin uluslar arası üslubuna bireysel ölçekte tepki gösteren mimarların oluşturduğu bir harekettir. Ancak birbirinden habersiz bu mimarlar arasındaki tek ortak nokta uluslar arası üsluba karşı çıkmak tepki göstermektir. Dolayısıyla yaklaşımın özgün bir felsefesi teorisi olmayıp yalnızca tepkisel niteliktedir. Ancak haklı tepkilerine karşı tuttıkları yol yanlıştır. Philip Johnson, Mies Van Der Rohe'un öğrencisidir. Son yapılardan olan A.T.T. Bina'sının ön cephesi çatıda Barok çizgilere sahipken büro pencereleri aşamasında purizmin kübik kütesini zemin kattaki lobi girişinde ise rönesansın ünlü yapılarından Pazy Şapelinin (Brunacellhi) cephesinden izler görülür. Bu eklektik anlayış kuşkusuz geriye dönük bir çabanın olumsuz ürünüdür. İnsanoğlu ileri dönük, yaratıcı, yenilikçi çabalarıyla mağaralarda yaşamaktan bugüne gelmiştir ve artık geriye dönemez. Philip Johnson ve Michel Graves ve beraberindeki mimarlar tüm çaba ve eskizlerinde eskinin cephe anlayışlarını taklit etmişlerdir.

7-KONSTRÜKTİVİZM:

Bu akım ikisi de heykeltraş olan Naum Gabo ve Antoine Pewsner tarafından geliştirilmiş olup ilkeleri 1920'de yayınlanan "realist manipeshto" adı altında açıklanmıştır. Gabo bir heykelin geleneksel şekilde bir kütleli yontarak meydana getirebileceğimiz gibi çeşitli elemanların birbirine bağlanması yöntemiyle de konstrüktif bir şekilde gerçekleştirilebileceğini söylüyordu. Konstrüktivizm estetik açıdan "mekanik bir estetik" ön plandadır ve bu akımın mimarlığı çağdaş teknolojiyle dayanır. ressam heykeltraş ve mimar Vilademir Tatlin, ressam Kasimir, ressam ve mimar Lissitzky bu akımın önde gelen sanatçılarıdır. Lissitzky ileri teknoloji olanaklarının potansiyelini geniş, cesur, konsol kırımlarla ifade eden binalar öneriyordu. Gabo'nun konstrüktif heykelleri heykel sanatında bir devrim yaratırken bu tür bir yaklaşım mimarlık için normal bir olgudur. Ancak burda yeni olan konstrüktif elemanların estetik öğeler olarak değerlendirilmesidir.

ELAZIĞ ÇEVRE DÜZENİ PLANI ÜZERİNE

Ahmet Vechi YÜKSEK / Harita Mühendisi

Genel anlamda planlamanın fiziksel, sosyal ve ekonomik olarak üç ayrı hedefi vardır. Fiziksel hedeflerde mekânsal veriler, Sosyal hedeflerde kültürel yapıyı etkileyen veriler, Ekonomik hedeflerde ise kalkınmayı etkileyen veriler, değerlendirilerek sonuca ulaşılır.

Çevre Düzeni Planlarında amaç; sürdürülebilir kalkınma amacına uygun olarak ekonomik kararlarla ekolojik kararların bir arada düşünülmesine imkan veren, rasyonel doğal kaynak kullanımını sağlamak üzere kalkınma planları ve varsa bölge

planları temel alınarak yapılan, konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi sektörler ile yerleşimler, doğal ve kültürel değerler arasında koruma-kullanma dengesini sağlayan, arazi kullanım kararlarını belirleyen, yönetsel, mekansal ve işlevsel bütünlük göstererek, sınırlar içinde idareler arası koordinasyon esaslarını, politika ve stratejilerini belirlemek 1/25.000, 1/50.000 veya 1/100.000 ölçekte hazırlanan plan notları ve plan açıklama raporuyla bütün olan üst ölçekli fiziki planlardır.

Çevre düzeni planları; ekonomik ve ekolojik kararların birbirleri ile çatışmayacak şekilde alınmasını ve bu kararların arazi kullanımı konusunda ortaya konulan stratejik yaklaşımlarla örtüşmesini hedefleyen, sosyal yapıyı, yönetsel kararları ve mekanı şekillendiren özetle sürdürülebilir kalkınmayı tüm boyutları ile ele alan önemli araçlar ve karar destek sistemleridir.

Ülke ve bölge planlarından sonra plan sıra düzeninde en üst sırada bir hukuk kaynağı olarak yer alan çevre düzeni planları; ilke, esas ve kararlarıyla nazım imar planları ile uygulama imar planlarını yönlendirmektedir. Dolayısıyla, çevre düzeni planları ülke ve bölge kalkınma planlarından referans alan, gelişmenin yönünü tanımlayan, koruma ile kullanımın sınırlarını belirleyen ve bir yol gösterici olarak tüm uygulama süreçlerinin arkasında bulunan planlardır.

Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli Planlama Bölgesi 1/100.000 Çevre Düzeni Planı çalışması kapsamında çevre düzeni planının hedef yılı olan 2040 yılına kadar nüfus projeksiyonları yapılmıştır. Plan çalışması ile 2040 yılındaki gelişme stratejileri belirlenirken bölgeye yönelik plan kararları ve bunların mekânsal çözümlenmeleri plan kapsamını oluşturmaktadır.

Anlatılanların ışığında Elazığ ili ile öngörülen planlama kararları ile alakalı 1/100.000 ölçekte Çevre Düzeni Planlarında yapılan inceleme sonucunda;

Mevcut nazım ve uygulama imar planları sayısallaştırılarak çevre düzeni planına yansıtılmıştır. Sadece ölçek dönüşümü yapılmış ve 2040 hedef olarak gösterilmiştir.

Kent merkezleri yerleşim alanlarına yeni bir bakış açısı getirilmemiş, gelecekteki yaşam açısından yeniden yapılandırılmamış, hedefler belirlenmemiş, yerleşim yerleri arasındaki ilişkiden sonuçlar çıkarılmamış, sadece kent tekil ele alınmıştır. Projeksiyon ve gelişme ile ilgili önerilerde bulunulmamıştır.

Hazırlanan projeksiyon ve plan kararlarının neden niçin ve hangi temellenmeyle veya hangi analiz sonucunda yapıldığı belirtilmemiş, "ben yazdım oldu" mantığıyla hazırlanmıştır. Kullanılan katsayılarda keza herhangi bir bilimsel metoda veya analize göre yapılmamıştır.

Lojistik sektör ana sektör olarak önerilmiş hiçbir bilimsel veriler ile desteklenmemiş veya diğer sektörler ile ilişkilendirilmemiştir.

Nüfus projeksiyonları ve büyüme hızları ile alakalı komşu illerdeki büyüme veya öngörüler değiştirilmiş yapılan değişiklikler

güvensizlik oluşturmuş, yapılan çalışmanın izahı yapılamamıştır.

Akçakiraz, Hankendi, Yazıkonak ve Yurtbaşı beldelerinin gelişme ile ilgili imar planı açıklama raporunda kentle (Elazığ merkezle) ileride birleşeceği ifade edilmiş ancak bu yerleşim alanlarını kapsayacak şekilde mekan üzerinde planlama ve mekan planlama senaryoları oluşturulmamıştır.

Belediyelik olarak hizmet veren tüm yerleşik alanlar içerisinde mevcut planlar bile çevre düzeni planına yansıtılmamış ve gerçekçi önermelerde bulunulmamıştır.

Akçakiraz ve Yazıkonak beldeleriyle ilgili plan açıklama raporlarında yoğunluk artışı önerisinde bulunulmuş, ancak imar planında uçuş koridorunda bulunduğundan yükseklik eksenli yoğunluk söz konusu olamayacaktır.

Yine ana sektör olarak bu iki beldemizde imar planı açıklama raporunda arıcılık, sanayi ile birlikte yer almıştır. Mekân üzerindeki izdüşümü göz önüne alındığında bu düşündürücüdür.

Bu iki beldenin gelişme alanı merkez ile birlikte öngörülebilir. Hatta Elazığ ili, Akçakiraz, Yurtbaşı, Yazıkonak beldeleri ve Beyyurdu köyü merkezli öneri olabilir.

1979 yılında Elazığ Metropolitan şehir olarak kabul edilerek 1/5000'lik Nazım imar planı yaptırılmıştır. Nazım imar planı Akçakiraz, Yurtbaşı, Yazıkonak beldelerini de kapsamaktadır. Ülke yönetiminin sorunlu zamanlarına rastlayan bu çalışma 1980'li yıllarda kesintiye uğramıştır. 1983 yılında Nazım imar planında getirilen kararlara göre 1/1000'lik uygulama imar planları iller bankası genel müdürlüğü tarafından ihale edilerek hazırlanmış ve 1989 yılında uygulamaya konulmuştur. Halen uygulanan da bu planıdır.

Çevre Düzeni Planı'nın Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) yardımı ile veri tabanına bağlı olarak hazırlanmış olması güncel olmayan ve teyit edilmeyen bilgi kullanımını beraber getirmiş, öneriler doğru olmamıştır.

Gerek verilerin oluşturulması, kullanılması, değerlendirilmesi, fiziksel mekâna yansıtılması gibi konularda çok yetersiz kalınmış adeta üstünkörü çalışılmış mevcut planlar ve yaşamın gerisinde kalmıştır. Yukarıda izah edilen kavramları içeriğinin dışında bir çalışma yapılmıştır.

Raporlar incelendiğinde güçlü kavramlar kullanılmış ama zayıf planlama yapılmıştır. İlimizin bölgesel il olma özelliği zayıflatılmış güçlü sektör ve yapılanma önerisinde bulunulmamıştır.

ÇİZİM

Mimarlık, yapı tasarımıdır. Yapı tasarımında; bazı genel amaçlı bilgisayarlarla, çizim programlarıyla birlikte özel olarak yapı tasarımında kullanılan bilgisayar programları da kullanılmaktadır. Bu konu başlığı altında, bu programlar hakkında bilgi, döküman ve örnekler verilecektir. Listemizde bulunan programlara eklemeler de yapmak mümkündür. Mimarlık; çevre, kent, yaşam, insan faktörleriyle çok yakından ilgili bir bilim dalı olduğu için, aşağıda sıraladığımız temel çizim programlarına, alanlarında yaygın olarak kullanılan, mimaride ise yardımcı olarak yararlanılan; harita, peyzaj, iç tasarım ve benzeri bilgisayar programları hakkında da genel bilgi verilmiştir.

CAD: Bu kısaltma **Computer Aided Design** İngilizce kelimesinin baş harflerinden oluşmaktadır. Türkçesi Bilgisayar Destekli Tasarım'dır, piyasada çeşitleri çoktur. CAD genel olarak proje ve teknik resim

çizimlerinde kullanılır. Teknik elemanlar için çok büyük bir öneme sahiptir. (AutoCAD, Mechanical Desktop, SolidWorks, inventor, Catia vb..)

CAM: Bu kısaltma **Computer Aided Manufacturing** İngilizce kelimesinin baş harflerinden oluşmaktadır. Türkçesi Bilgisayar Destekli İmalat'tır. 2 sene öncesine kadar çok yaygın olmayan CAM Programları günümüzde büyük önem kazanmıştır. CAM programları karışık biçimli veya elle yazılması zor olan daha doğrusu elle yazılması imkansız olan parçaların CNC tezgahlarında işlenmesi için gerekli NC kodlarını verdiğiniz parametrelere göre oluşturan programlarıdır. Önceden sadece CAM üzerine yazılan programlar yerine günümüzde firmaların aynı data üzerinde çalışmayı kolaylaştırmak ve gereken ihtiyaçlara cevap vermesi için CAD ve CAM modülleri aynı paket program içerisinde gelmektedir.

Sanayi'deki en büyük CAD/CAM programı payına Catia sahip olmakla beraber, en büyük takipçisi UniGraphics'tir. SolidWorks ve AutoCAD en çok kullanılan CAD programıdır. SolidWorks için CAM programı CamWorks ve SolidCAM, Autocad için yeni yeni piyasaya sürülen AutoCAM programları mevcuttur.

Buradaki yazılımlar ölçülü olarak teknik çizim yapmakta ve bunların mimari / mühendislik hesaplamalarını yapabilmektedir. Çizim işlemi 2 boyutlu veya 3 boyutlu olarak yapılabilmektedir.

Kullanım alanları; Mimari, iç mekan, dış mekan, yapı mühendisliği, yol, tünel, köprü, haritacılık, ısıtma ve soğutma, otomotiv, havacılık, mekanik, gemi yapımı, elektrik ve elektronik tasarımı, devre tasarımı,

PROGRAMLARI

Murat CANBAY / Mimar

güç sistemleri, endüstriyel dizayn, tekstil ve mode tasarımı, bahçe tasarımı, ışık dizaynı gibi alanlar sayılabilir.

CAD (Computer Aided Design) :

Bilgisayar destekli tasarım.

CAM (Computer Aided Manufacturing) :

Bilgisayar destekli üretim.

CAE (Computer-aided engineering) :

Bilgisayar destekli mühendislik yazılımı

CADD (Computer-Aided Design & Drafting) :

Bilgisayar destekli tasarım ve taslak

PLM (Product lifecycle management) :

Üretim aşaması yönetimi

BIM (Building Information Modeling) :

Yapı Bilgi Modellemesi Sistemi (Bu sistemde binanın tüm yapım aşamalarında çalışan ekipler birbiri ile işbirliğinde olup kolay çalışma imkanı bulurlar).

Genel Tasarım / Çizim Araçları

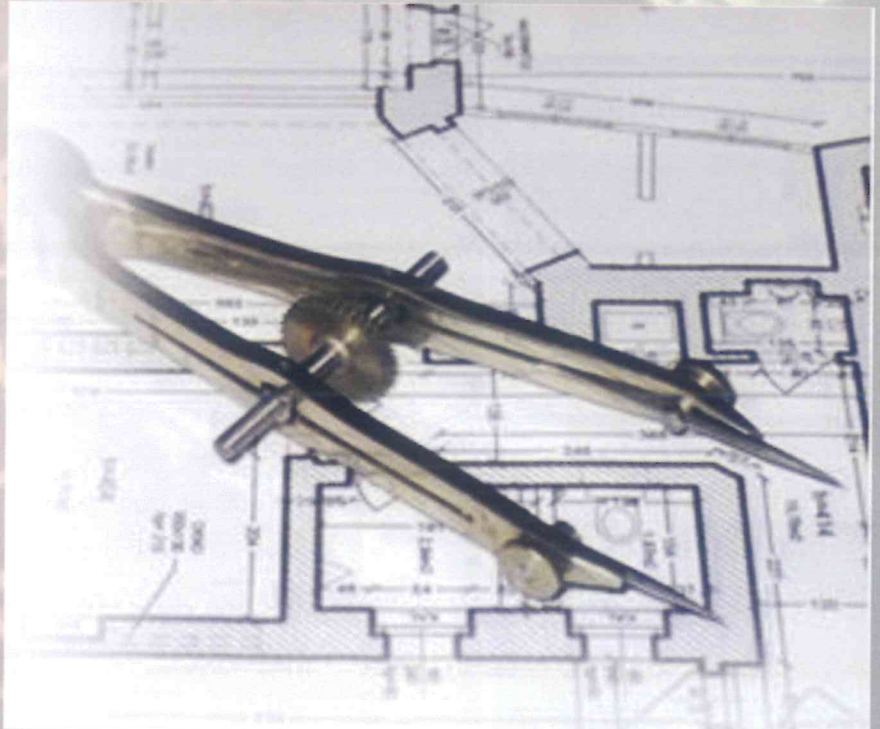
Autocad

2D ve 3D çizim yapabilen genel amaçlı tasarım programıdır. Mimarlar ve mühendisler başta olmak üzere birçok sektörde kullanılır. 1982 yılından beri Autodesk firması tarafından üretilmekte ve satılmaktadır. Kişisel bilgisayarlarda çalışan ilk Cad yazılımıdır. Kendi içerisinde çalışabilen AutoLISP, Visual LISP, VBA, .NET ve ObjectARX gibi çeşitli yazılım dillerini desteklemektedir. Şu anda sadece windows üzerinde çalışmaktadır, 1980 ve 1990'lı

yıllarda Mac ve Linux versiyonu çıkarılmış olsa da sonradan vazgeçilmiştir. **Autocad başlangıç seviyesi bir çizim programıdır diyebiliriz.** Eğer ilgili sektörde gerçekten ihtiyacınızı karşılayabilecek ve gerekli hesapları tam anlamı ile yapabilecek bir yazılım arıyorsanız Autocad sizin için yetersiz gelecektir. Bu durumda Mimari için Bim, mekanik için PLM yazılımları gibi farklı alternatifler seçmelisiniz.

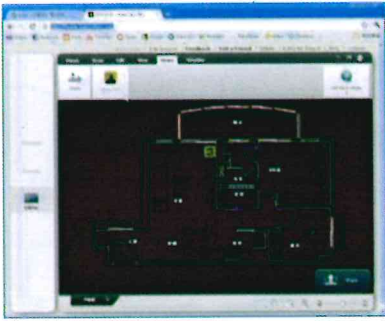
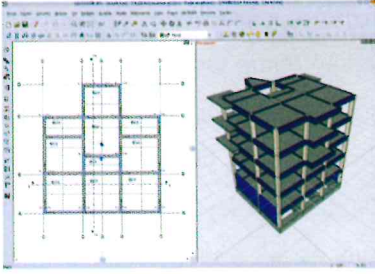
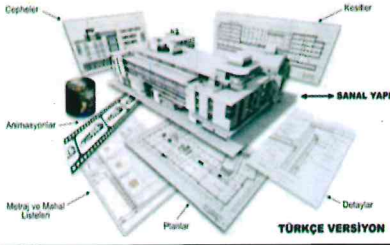
Rhinoceros

Genel Amaçlı NURBS modelleme yazılımıdır. Endüstriyel tasarım, yat ve tekne tasarımı, mücevher tasarımı gibi alanlarda kullanılmaktadır. İçerisinde Visual Basic tabanlı programlama dili bulunmaktadır. 30 farklı dosya çeşidinde transfer yapabilmektedir. Özellikle ucuz oluşu ve esnek yapısı tercih sebebi olmaktadır.

ARCHICAD

Mimarların Evrensel Dili...

Mimari Tasarım Araçları

ARCHICAD

Mimari-BIM yazılımıdır. Bu alanda en eski yazılım sayılabilir, Graphisoft tarafından 1984 yılından beri satılmaktadır. Parametrik mimarisi sayesinde mimarların çizim yükünü azaltmaktadır. Binada bir parçayı değiştirdiğinizde onun cephe görüntüsü ve diğer bileşenleri de otomatik değişmektedir. Kendi içerisinde birçok hazır nesne bulunur, yüzlerce kapı ve pencere çeşidi üç boyutlu blok olarak yerleştirilmektedir. Bu yazılımla çalışabilen **Artlantis** render eklentisi sayesinde gerçekçi renderler almak da mümkündür (Bu programı kullananların görselleştirme için kendi içerisindeki render çözümlerini kullanmalarını tavsiye edilmektedir). ArchiCAD programı çok eski ve köklü olduğu için mimarları ve isteklerini daha iyi tanımaktadır. Eğitim olanağı açısından bol kaynak bulabilirsiniz.

REVIT

Mimari BIM yazılımıdır. 1997 yılında çıkarılmıştır. ArchiCAD ile kıyaslandığında yeni bir yazılım olduğu görülür. BIM özelliği sayesinde mimarlar için hızlı çalışma imkanı sunar. Bu tip BIM yazılımlarda ölçek ayarlamak veya cephe çizmek gibi bir sıkıntınız olmaz çünkü siz binanın planını çizerken aynı zamanda diğer tüm görünüşleri de otomatik çıkarılmış olur. Bir parçanın boyunu değiştirdiğinizde ona bağlı tüm objeler otomatik hizalanır. 3Dsmax ile animasyon ve görselleştirme yapılacaksa bu yazılımın kullanılması daha uygun olur. Son versiyonunda Mental ray render motoru sisteme dahil edilmiştir. Haritacılık için ayrı bir versiyonu bulunmaktadır. Fakat kaderin bir cilvesi mi dersiniz Autodesk bunu da diğerleri gibi hızlıca satın alıp bünyesine kattığı için şu an firmanın elinde birden fazla mimari modelleme aracı bulunmaktadır

Allplan

Mimari BIM yazılımıdır. Alman *Nemetschek* firması tarafından üretilmiştir. BIM özelliği sayesinde mimari tasarımın her aşamasında kullanılabilir ve daha hızlı sonuçlar alınmasını sağlar. Son versiyonunda C4D dosyası alma özelliği eklenmiştir. Bu özellik sayesinde iki yazılımı birlikte kullanarak BIM özelliği ile hızlı tasarım yapılırken görselleştirme ve animasyon için Cinema4D kullanılabilir.

Idecad

Yapı mimari ve statik gibi birçok versiyonu bulunan program İstanbul ve Hannover (Almanya) ofisinde faaliyet gösteren ideYAPI tarafından üretilmiştir. Bu programın Türkçe dahil 5 farklı dilde versiyonu bulunmaktadır. Bu firmanın yazılımları mimar ve inşaat mühendisleri tarafından kullanılmaktadır.

CAD, CAM, PLM Yazılımları

CATIA

Genel amaçlı Cad ve analiz yazılımıdır (PLM yazılımıdır). Çeşitli sektörler için modifiye edilmiş versiyonları bulunmaktadır. Otomotiv, uçak, yapı ve mekanik alanlarında kullanılmaktadır. Fransız havacılık üreticisi Avions Marcel Dassault tarafından üretilmiştir. Başlangıçta adı **CATI** idi (*Conception Assistée Tridimensionnelle Interactive* – Fransızca; interaktif 3 boyutlu tasarım) 1981 yılında adı CATIA olarak değiştirilmiştir.

Solidworks

Tamamen ürün tasarım üzerine kurulmuş bir yazılımdır. 1995 yılında diğer CAD yazılımlarına ucuz bir alternatif olarak piyasaya çıkmıştır. Fakat kısa süre sonra rakibi olan Dassault Systemes (Catia'nın üreticisi) bu firmayı satın almıştır. Solidworks özellikle ürün tasarımcıları ve mekanik mühendisleri tarafından kullanılmaktadır.

Siemens NX

NX Mühendislik endüstrisinde kullanılmaktadır (PLM yazılımıdır), özellikle otomotivde ve havacılıkta tercih edilmektedir. Şu anda bu yazılım siemens firmasına aittir. Önceleri Unigraphics firması tarafından üretilmiş bir yazılımdı. Daha sonra EDS firması tarafından satın alınan firmanın yazılımı SRDC firmasının I-DEAS ürünü ile birleştirilmiştir ve NX adını almıştır. 2007 yılında UGS firması siemens tarafından satın alarak *Siemens PLM Software* adı ile yan kuruluş olarak çalışmasına devam etmiştir.

ProENGINEER

Parametrik katı modelleme yazılımıdır. PTC firması tarafından üretilmiştir, firma 1985 yılında kurulmuş ve 1988 yılında ProENGINEER yazılımını piyasaya sürmüştür. Özellikle mekanik mühendisliği ve tasarım alanında kulla-

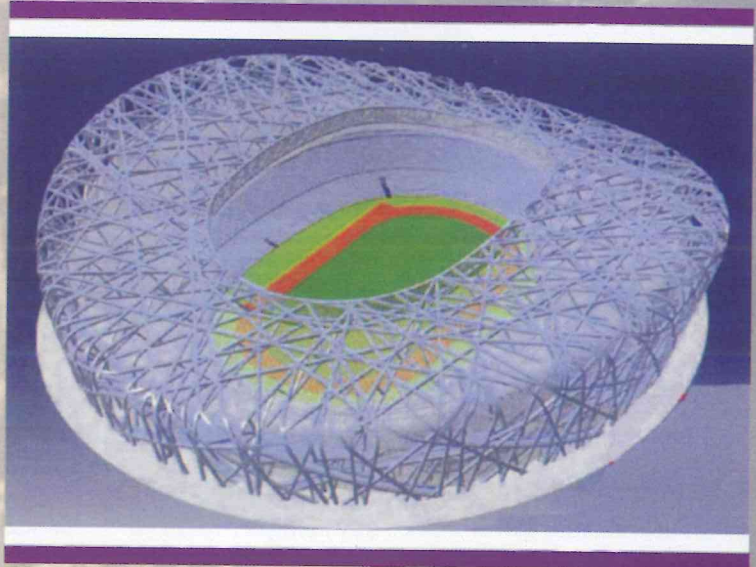
nılmaktadır. Bu programdan katı model çıktısı alınarak CNC ile üretimde veya prototip hazırlamakta kullanılabilir. Farklı sektörlerden müşteri ihtiyaçlarına göre dizayn edilmiş modülleri bulunmaktadır.

Autodesk Inventor

Parametrik katı modelleme yazılımıdır. İlk versiyonu 1999 yılında piyasaya sürülmüştür. Üretim aşamasında mühendislik çizim ve tasarım amaçları ile kullanılır. Çizilen parçaların birbiri ile etkileşimi canlandırılabilen ve mental ray render motoru ile gerçekçi görüntüler alınabilmektedir. İntentor içinde yapılan bir çizim ölçüleri değiştirilmek istendiğinde başa dönmeye gerek kalmadan daha yapıcı bir şekilde çalışılmaktadır.

Solid Edge

3 boyutlu parametrik katı modelleme yazılımıdır. İlk olarak 1996 yılında *Intergraph* tarafından üretilmiştir. Daha sonra bu firma 1996 yılında UGS tarafından satın alınmış ve geliştirilmiştir. 2007 yılında ise UGS nin Siemens tarafından satın alınması ile **Siemens PLM Software** adı altında satılmaya devam etmiştir.

Kaynaklar:
<http://www.cadcamsektoru.com>
<http://www.tr3d.com>

MEDENİYET

KENTLEŞMEDİR

Kazım SANAÇ / Y. Mimar

Türkiye Tepeden Tırnağa Yenileniyor mu ?

Elbette herkes bu konuyla ilgili çok şey söylüyor çok şey anlatıyor ama ne söyleyen, ne dinleyen, ne de anlatan aslında tam olarak pek bir şey bilmiyor. Ya da ya gerçekten bilenler anlatamıyor ya da gerçekten anlatanlar bilmiyor.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Van depreminden sonra "İktidarı kaybetme pahasına yapacağız" dediği ve 5 Ekim de İstanbul Esenler'de vurulan ilk kazmayla resmen başlattığı kentsel dönüşüm proje kanunu kağıt üzerinde de netleşmiş olmasına rağmen vatandaşa yinede açıklayıcı bir şekilde izah edilmeyişi kafalarda soru işaretlerine neden oluyor .

O Halde Kentsel Dönüşüm'den Ne Anlamamız Gerekliyor?

Tabii ki dönüşüm binaları sadece yıkıp yeniden yapmak anlamına gelmiyor. Kentin çarpık yapılaşmış, alt yapı eksiklikleri olan, depreme dayanıksız, görüntü kirliliği oluşturan ve ekonomik ömrünü doldurmuş binalarından kurtulup çağa uygun, daha modern, yeşil alanları daha bol, enerji savurmayan daha yeşil ve tasarruflu binalara sahip olması anlamına geliyor.

Yani amaç; afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapılarda can ve mal kaybı yaşanmadan gerekli iyileştirme, tasfiye ve yenileme yapılarak ülke genelinde güvenli ve yaşanılabilir alanlar oluşturmaktır.

Riskli yapılar nasıl belirlenecek?

Bakanlar Kurulu'nda bulunan tasarıya göre, riskli yapılar, yerel yönetimler (idare) tarafından tespit edilip, bakanlığa bildirilecek. Bakanlık, TOKİ ve idare riskli alanlarda, riskli yapıların bulunduğu taşınmazlarda ve rezerv yapı alanlarında kanun kapsamındaki proje ve uygulamalar süresince her türlü imar ve yapılaşma işlemlerini geçici olarak durdurabilecek. Riskli yapılar, tapu kütüğünün beyanlar hanesinde belirtilmek üzere, tespit tarihinden itibaren en geç on iş gün içinde Bakanlık, TOKİ veya idare tarafından ilgili tapu müdürlüğüne bildirilecek.

Kanun kapsamında kullanılmak üzere, Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nda yer alanlar dahil, kamu idarelerine tahsisli olmayan Hazine'nin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar, Hazine dışındaki kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan taşınmazlar, bakanlık, idare veya TOKİ'ye tahsis veya devir edilebilecek. Tahsis ve devir işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutulacak. 3 yıl içinde amacına uygun olarak kullanılmaya başlanmayan taşınmazlar, bakanlığın talebi üzerine bedelsiz olarak re'sen tapuda Hazine adına tescil edilecek veya eski maliki olan kamu idaresine tekrar devredilecek.

İncelemeye tabi tutulacak binaların 2001 yılında çıkarılan yapı denetim kanunundan önce ya da sonra olması fark ediyor mu?

Yapı denetimine göre yapılmış yeni binalar ilan edilen riskli alan içinde kalıyorsa uygulama bütünlüğünü korumak için yıkılacak binalar içinde yer alacak. İlan edilen riskli alan bölgeleri dışında kalan riskli yapılar ise ancak lisanslı kuruluşlardan alınacak risk raporuna göre değerlendirilecek.

Vatandaşların her bina için risk tespiti yaptırması gerekiyor mu?

Bakanlık gönüllülük esasıyla çalışma yapacağı için önce vatandaşın müracaat etmesini istiyor.

Vatandaş müracaatını yapmaz ise o zaman devreye yetkili kuruluşlar girecek ve binanın risk analizini yapacak. Şayet binanın yıkımı gerekiyorsa yapılacak. Binası yeni yapılmış olanlar evlerinin sağlam olmadığını düşünüyorsa risk analizi yaptırabilir ama tebligat gelmediği sürece zorunluluk yok.

Resmi kurumlarca bütün binalar tek tek nasıl tetkik edilecek? Bu tetkiklerin ücreti bina sahipleri ya da kat maliklerinden talep edilecek mi?

Bakanlığın yetkilendirdiği risk raporu veren şu anda 5 lisanslı kuruluş var. Bunların bazıları üniversite. Lisanslı kuruluş sayısı zamanla ihtiyaca göre artacak. Vatandaş lisanslı kuruluşlara müracaat ederek binalarının risk analizini yaptırabilir. Ancak vatandaş yaptırmasa bile, bakanlık ve belediye tarafından belirlenen, tebligat giden binalara risk raporu analizi yapılacak. Lisanslı kuruluşların verdiği risk raporu masrafını binada oturan kat malikleri ödeyecek. Ödememeleri durumunda daha sonra kendilerinden alınmak üzere tapu kayıtlarına her bir malik adına şerh düşülecek.

Yapıların incelenmesi İstanbul ve Türkiye genelinde ne kadar zamanda tamamlanacak?

Türkiye genelinde 20 yılda 7 milyon yapının kentsel dönüşüm içinde yıkılıp yapılması söz konusu. Bu şekilde 400 milyar dolarlık bir ekonomi oluşturulacak.

Yıkım kararı alınmasında kriter ne olacak ve süre nasıl işleyecek? Yıkımdan önce 30 gün süre

Lisanslı kuruluşların bina için yapacağı özel çalışmalar sonucu, can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan binalar yıkılacak. Riskli yapıların yıktırılması için, maliklerine 30 günden az olmamak üzere süre verilecek. Bu süre içinde malik tarafından yıktırma gerçekleştirilmediği takdirde idari makamlarca yıktırılacağı belirtilerek tekrar süre verilerek tebligatta bulunulacak. Bu sürede de yıktırma yoluna gidilmediği takdirde, bu yapıların insandan ve eşyadan tahliyesi ve yıktırma işlemleri, yıktırma masrafı ile gereken diğer yardım ve krediler öncelikle dönüşüm gelirlerinden karşılanmak üzere, mahalli idarelerin de işbirliği ile mülkî âmirler tarafından yapılacak.

Süresinde yıktırılmadığı tespit edilen riskli yapıların yıktırılması, Bakanlıkça yazılı olarak İdare'ye bildirilecek. Buna rağmen yıktırılmadığı tespit edilen yapılar, bakanlıkça yıkılacak veya yıktırılacak.

Üzerindeki yapı yıkılan arsada yapılacak uygulama da tasarıyla düzenleniyor. Kararlar, hissedarların 2/3'ünün ortak kararıyla alınacak. Karara katılmayan hissedarların payları açık artırmayla diğer maliklere satılacak. Satılmazsa rayiç bedel üzerinden satın alınarak Hazine adına tescil edilecek. Hissedarların 2/3'ünün ortak kararı olmadığı takdirde gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerinin mülkiyetinde bulunan taşınmazlar için kamulaştırma veya acele kamulaştırma yapılacak.

Anlaşma ile tahliye edilen, yıktırılan veya kamulaştırılan yapıların maliklerine ve malik olmasalar bile bu yapılarda kiracı veya sınırlı ayni hak sahibi olarak en az bir yıldır ikamet ettiği veya bu yapılarda işyeri bulunduğu tespit edilenlere konut, işyeri, arsa veya dönüşüm gelirlerinden kredi veya mülkiyet ve sınırlı ayni hak sağlayan konut sertifikası verilecek.

Gecekondu Kanunu'na göre yoksul veya dar gelirliler olarak kabul edilenlere verilecek olan konut veya işyerleri; Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'da belirtilen usul ve esaslar uyarınca borçlandırma suretiyle de verilecek. Riskli alan ve rezerv yapı alanı dışında olup da kanunun öngördüğü amaçlar bakımından güçlendirilebileceği teknik olarak tespit edilen yapılar için, Bakanlar Kurulu'nca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bakanlıkça dönüşüm gelirlerinden güçlendirme kredisi verilebilecek.

Gayrimenkullerine yıkım kararı alınan vatandaşlara hangi seçenekler sunulacak?

Vatandaş binasını yapmak üzere özel bir inşaat firması ile anlaşabilecek, binasını kendi yapmak istiyorsa dönüşüm kredileri hesabından düşük faizli kredi kullanabilecek. Yoksul vatandaşlarımız için 2 yıl ödemesiz ve faizsiz kredi kullanma imkanı var. Binası tekrar yapılanaya kadar kira yardımı da verilecek.

Kat maliklerinin tamamı karşı çıkarsa bina yıkımından vazgeçilecek mi?

Kat maliklerinin tamamı karşı çıkarsa bile, binanın yıkılması gerekiyorsa yıkılacak.

Yıkım kararı verilen gayrimenkullerin bedeli nasıl tespit edilecek?

Değer tespit çalışmalarını SPK lisanslı değerlendirme uzmanları yapacak.

Yıkılacak gayrimenkule karşılık TOKİ' den konut verme önerisi herkese mi sunulacak, yoksa ilk başvuranlar mı avantajlı olacak?

TOKİ yasada belirtilen rezerv alanları için konut üretecek. Mevcut konut stoğunun yanında rezerv alanlarında oluşturacağı konut projeleri de olacağı için konut sıkıntısı olmayacak ve isteyen her vatandaş faydalanabilecek.

Kentsel dönüşüm yapılacak alanların müteahhit firma tarafından dönüştürülmesi konusunda ne tür teşvikler uygulanacak?

Mümkün olduğunda emsalleri aşmadan ve fazladan konut stoğu oluşturmadan yapılacak yeni imar çalışmaları ile müteahhit teşvik edilecek. Kentsel dönüşümde yıkılacak bina ve alanlar için yeniden imar çalışması yapılmakta. Örneğin birkaç parseli birleştirerek oluşturulan alanlarda uygulanacak imar ile tek parsel için verilecek imar çalışması farklı olacak.

Kaçak ya da kat mülkiyeti olmayan (sadece arsa tapusu bulunan) gayrimenkullerin yıkımı nasıl bir sonuç doğuracak?

Arsa tapulu olan yerlerde yıkım öncesi hak sahibi olanlar için tespit çalışmaları yapılacak. Durum tapuya bildirilecek ve yeni proje ona göre yapılacak. Örneğin şu anda Beyoğlu Belediyesi'nin Okmeydanı'na yaptığı kentsel dönüşüm çalışmasında bulunan binaların büyük çoğunluğu ya tapusuz ya da arsa tapulu. Ancak hak sahiplerinin tamamı projeden faydalandırılıyor.

Yıkılacak taşınmazlarda kiracı olarak bulunanlara da yardımda bulunulacak mı?

Kiracılara uygun kredi olanakları ile ev sahibi olmaları konusunda yardım edilecek. Yerine göre de kira yardımlarından faydalanacaklar.

Yıkım masraflarını kim karşılayacak?

Tetkik çalışmalarında olduğu gibi, yıkım masraflarını da kat malikleri karşılayacak. Müteahhitlerin yaptığı değerlendirmelere göre ortalama bin metrekarelik bir binanın yıkım masrafı 10 bin TL. Bu rakam binanın yüksekliğine, etrafındaki yerleşim bölgesine, kullanılan malzemelere göre değişim gösteriyor. Ayrıca binadan çıkacak enkaz kaldırma maliyeti de bin metrekare bir bina için ortalama 20 bin TL. Enkazdan çıkacak geri dönüşebilir malzeme için bu rakam biraz daha aşağılara düşebilir. Kat malikleri inşaat firmaları ile yapacakları özel anlaşmalar ile bütün bu maliyetleri müteahhit firmalara bırakabilir.

Bina yıkıldıktan sonra, maliklerin tamamının veya bir kısmının yeni inşaat yapma imkanı yoksa arsa boş mu kalacak?

İnşaat firmalarının girmedığı bir yer ise TOKİ burada konut yapacak. Yoksul vatandaşlarımız için 2 yıl ödemesiz ve faizsiz borçlandırma yapılabilir.

Anlaşma ile boşaltılan binalardaki kat maliklerine ne tür yardımlar sağlanacak?

Kira yardımı, konut sertifikası, düşük faizli kredi imkanları var.

Yıkım kararı alınan binalara elektrik, su ve doğalgaz kesintisi uygulanacak mı?

Yıkılmayan riskli binalar için gerekirse elektrik su ve doğalgaz verilmeyecek. Bakanlık veya uygulamayı yürütmesi halinde TOKİ veya idare, riskli alanlarda, riskli yapıların bulunduğu taşınmazlarda ve rezerv yapı alanlarında kanun kapsamındaki proje ve uygulamalar süresince her türlü imar ve yapılaşma işlemlerini geçici olarak durdurabilecek. Kanunun uygulanması sırasında, bakanlık, TOKİ veya idare tarafından talep edilmesi halinde, riskli alanlardaki yapılar ile riskli yapılara elektrik, su ve doğalgaz hizmetleri verilmeyecek, verilen hizmetler ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından durdurulacak.

Riskli yapıların yıktırılmasında ve bunların bulunduğu alanlar ile rezerv yapı alanlarındaki uygulamalarda, anlaşma yolu esas, anlaşan maliklere ya da içinde oturanlara geçici konut tahsisi veya kira

yardımları, maliklerce, mülki amirlerce, idarelerce veya bakanlıkça tahliye ve yıkım işlemlerinin yaptırılması şeklinde olacak. Bu konudaki usul ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek.

Anlaşmaya yanaşmayan maliklerin durumu ne olacak?

Yıkım için anlaşma gerekmiyor. Bina riskli ise yıkımı yapılır. Bina yıkıldıktan sonra ortaya çıkan boş arsada yeniden bina yapmak üzere kat malikleri aralarında anlaşacak. 2/3 çoğunluğun alacağı kararla kime ne şekilde verileceği kararlaştırılır. Anlaşmaya katılmayan kat maliklerinin payları açık artırma ile önce diğer kat maliklerine satılır. Kat malikleri alıma yanaşmazlar ise parası devlet tarafından ödenerek hazine adına tapuya kayıt edilir.

Riskli binalara güçlendirme çalışmasına izin verilecek mi?

Lisanslı kuruluşların vereceği risk raporunda binanın güçlendirme ile depreme dayanıklı hale getirilebileceği değerlendirilirse var ise yıkmak yerine bina güçlendirmesi yapılabilecek.

Pek çok malikin, kentsel dönüşümde maddi kayba uğramamak için konut ya da binasını satın kurtulmak isteyebileceği ihtimalinden yola çıkacak olursak, yeni mağduriyetlerin oluşmaması için bu binaların satışının önlenmesine yönelik tedbirler alınacak mı?

Evet alınacak. Binaya yapılacak risk analizinde o binanın yıkılması gerekiyor şeklinde risk raporu verildiği

anda tapu kayıtlarına da işlenecek. Tapu kayıtlarında risk raporu olan evler alınıp satılamayacak.

Vatandaşlar yargıya hangi durumlarda başvurabilecek?

Vatandaş değer tespit çalışmalarına itiraz edebilir. Lisanslı kuruluşların vereceği risk raporuna da itiraz yolu açık. Ancak bu itirazlar bina yıkımını ve yapılması gereken diğer işlemleri durdurmuyor.

Dönüşüm gelirleri ve muafiyetler

Bakanlık, TOKİ ve idare tarafından yapılacak olan işlem, sözleşme ve uygulamalar; hak edişlere ilişkin KDV ödemesi hariç olmak üzere, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni belgesi için alınan harç ve ücretler de dahil, her türlü vergi, resim, harç, döner sermaye ücreti ve diğer ücretlerden muaf olacak.

ÖRNEK PROJELER

Portakal Çiçeği Vadisi Projesi (Ankara)

Portakal Çiçeği Vadisi, mülkiyetinin yarısı kamu ve diğer yarısı şahıs mülkiyetinde bulunan, bir dönem imar hakları verilmiş, bir dönem ise imar hakları kaldırılarak, yeşil alan olarak planlanmış bir proje alanı iken, kamulaştırma maliyetinin fazla olması ve yasal sürecin uzun sürmesi nedeniyle, yeni bir yaklaşımla ele alınması gerekli bir proje alanı olmuştur. Gerçekleştirilen proje, kamu, özel sektör ve arsa sahipleri ile gecekonduda yaşayanların bir araya gelerek ürettikleri bir uzlaşma yöntemi esasına dayanmaktadır. Amaç, kamu ve arsa sahiplerinin yatırım yapmadan, proje değeri üzerinden, uzlaşma ilkeleri çerçevesinde pay almalarıdır. Projenin amacı;

- Ankara'ya çağdaş ve kentsel standardı yüksek bir alan kazandırılması,
- Belediye'nin kaynak ayırmadan, kendi kaynağını kendi yaratan bir proje gerçekleştirilmesi,
- Arsa sahiplerinin, geçmişte aldıkları imar hakkı karşılığında, projede yaratılacak değeri paylaşmalarıdır.

Dikmen Vadisi Projesi (Ankara)

Dikmen Vadisi Projesi, gerek örgütlenme ve planlama, gerekse yatırım büyüklüğü ve kaynak sağlama yöntemi açısından önemli bir kentsel dönüşüm projesidir. Proje, Ankara'nın önemli bir kentsel gelişme omurgası olan vadinin, kentsel ölçekte bir rekreasyon alanı ile birlikte ticaret ve kültür yatırımlarını içeren bir çekim merkezi haline gelmesini ve bunu gerçekleştirirken de özellikle vadide yaşayan hak sahibi gecekondulu sahiplerinin de katılımcı bir yöntemle proje içinde yer almalarını sağlamıştır. Proje, Ankara Büyükşehir Belediyesi, ilçe belediyeleri ve gecekondulu sahiplerinin işbirliği ile yapılmıştır. Projenin amacı;

- Ankara'da, 5 km uzunluğunda, bir rekreasyon alanı ile birlikte bir kültür ve eğlence koridoru yaratmak,
- Vadinin, 5.000 adet gecekondulardan tamamen uzlaşma yolu ile arındırılmasını sağlamaktır.

Zağnos ve Tabakhane Vadileri Kentsel Dönüşüm Projeleri (Trabzon)

Belediye sınırları içerisindeki Ortahisar Mahallesi ve çevresini kuşatan Zağnos ve Tabakhane Dere içi Bölgeleri Trabzon kentinin en önemli tarihi merkezi konumunda, kent merkezine yakın ve yoğun ticari

faaliyetlerin komşuluğunda yer almaktadır. Söz konusu bölge çarpık yapılaşma sonucu fenni, sıhhi ve fiziki olarak çağdaş standartların oldukça altında kalmıştır. Bugünkü hali ile bölgenin ortaya koyduğu kentsel kalite düşüklüğü ve görüntü kirliliği kentte yaşayan herkesin

ortak sıkıntısıdır. Alan, aynı zamanda, kale surlarının çevresinde dere yatağında ve şehrin en önemli iki hava akımı koridorunda konumlanmış durumda olup, jeolojik olarak tehlike arz etmektedir. Bu nedenlerden dolayı, Belediye Başkanlığı, alanda gerçekleştirilecek kentsel dönüşümün sağlıklı olarak hayata geçirilebilmesi için burada yaşayan insanların başka bir alana yerleştirilmesi ve aynı bölgenin güneyinde öneri bir yerleşim alanı yaratılması prensibini benimsemiştir.

DÖNÜŞÜM KAPSAMINDA İLKLER İLK KEPÇE HATAY'DA VURULDU

Türkiye genelinde 35 ilde gerçekleşen dönüşüm çalışmaları kapsamında, ilk olarak Hatay Kırıkhan'daki eski askeri lojmanın yıkımına başlandı.

Bolu'da da kentsel dönüşüm kapsamında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne ait lojmanların yıkım çalışmaları başladı. Sakarya'da ilk balyoz SGK'ya ait binaya vurulurken; Ankara'daki çalışmalar kapsamında, Etimesgut'ta Milli Savunma Bakanlığı'na ait 4 katlı askeri lojman yıkıldı.

İstanbul, Ankara, İzmir ve Bursa'nın aralarında bulunduğu 35 ilde, yıkılan kamu binaları arasında, karargah, emniyet müdürlüğü hizmet binası, ilköğretim okulu, devlet ve kadın doğum hastanesi, sağlık ocağı ve lojmanlar yer alıyor.

1. DERECE DEPREM KUŞAĞI İLK SIRADA

Uygulamaya, ilk etapta İstanbul gibi birinci derece deprem kuşağında bulunan yerlerden başlanılıyor.

Türkiye için dönüm noktası olacak kentsel dönüşümde ilk yıkımlar; Adana, Afyonkarahisar, Ağrı, Amasya, Ankara, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Bitlis, Bolu, Bursa, Çanakkale, Denizli, Düzce, Edirne, Elazığ, Erzurum, Gaziantep, Hakkari, Hatay, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kırıkkale, Kırşehir, Kocaeli, Malatya, Nevşehir, Samsun, Sinop, Tekirdağ, Tunceli ve Van'da yapıldı.

EN FAZLA YIKIM İSTANBUL'DA

Dönüşüm kapsamında en fazla yıkımın olduğu il ise İstanbul... Yeni Levent'te 33 daireli Milli Savunma Bakanlığı lojmanı, Sancaktepe'de 90 metrekare su kulesi, Sarıgazi'de MSB'ye ait 276 daireli 23 binadan oluşan lojman, Şakir Gürkan Sağlık Ocağı, Hadım-

köy'de MSB'ye ait 6 dairesel lojman, 6 bin 480 metrekare er pavyonu, bin 810 metrekare karargah binası, Küçükyalı'da MSB'ye ait lojmanın 606 metrekarelik su deposu, 3 bin 872 metrekare KBRN Eğitim Taburu er pavyonu, Tuzla'da 824 metrekare subay ve astsubay yatma yeri, 50 metrekarelik su kulesi, Çatalca'da Binkılıç Sağlık Ocağı, Şişli'de Okmeydanı Hastanesi A ve P Blok lojmanları, Mecidiyeköy Aile Sağlığı Merkezi, Sultangazi'de Lütfiye Nuri Burat Devlet Hastanesi, Sarıyer'de İstinye Semt Polikliniği binası, Rumeli Feneri Aile Sağlığı Merkezi, Kadıköy'de Semt Polis Hizmet Binası ve Fatih'te Vilayetler Semt Polikliniği'nin yıkımına başlandı.

ELAZIĞ' DA KENTSEL DÖNÜŞÜM

Kentsel Dönüşüm Bakanlığı sunuldu.

Elazığ ili kentsel dönüşüm projelerinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulduğu açıklandı.

Yapılan çalışma ile ilgili yazılı bir açıklama yapan Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Abdulkadir Kandemir; "Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname gereği Kentsel Dönüşüm çalışmalarına Müdürlüğümüz tarafından devam edilmektedir. Söz konusu çalışma ile şehirlerimizin en önemli sorununun denetim dışı gerçekleşmiş yasal olmayan ya da sonradan yasalara uygun duruma getirilmiş niteliksiz yapılaşmalardan

oluştugu ve bu çerçevede kentsel dönüşüm konusunun özellikle afet öncelikli olarak ele alınmasının kaçınılmaz olduğu, doğal afetlere hazırlıklı bir Türkiye için şehirlerimizin modernleştirilmesi ve insan hayatını tehdit eden risklerden arındırılacak şekilde yaşanabilir şehirler oluşturulması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, Valiliğimiz ve ilimiz dâhilindeki Belediyelerin işbirliğinde öncelikli afetlerden azami zarar görebilecek alan ve bölgelerin araştırılması ve bu alanlardan kentsel dönüşüm alanı olarak belirlenecek bölgelere ait gerekli bilgi ve belgelerin tespit edilerek Bakanlığa iletilmesi istenilmiştir.

Müdürlüğümüzde çalışmalar, İmar-İskân ve Kooperatifler Şube Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Elazığ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü olarak, Kentsel Dönüşüm Projesi kapsamında yapılacak çalışmaların bir komisyon marifetiyle yürütüleceğinin daha rasyonel olacağı kanaatiyle, ilimizdeki tüm il, ilçe ve belde belediyelerinden iki personel görevlendirilmesi istenilmiştir.

Bu kapsamda, belediyelerden gerekli görevli personeller yazısı geldikten sonra, Elazığ, Ağın, Alacakaya, Arıcak, Baskil, Keban, Karakoçan, Kovancılar, Maden, Palu, Sivrice, Gezin ve Yazıkonak Belediyelerinde bilgilendirme toplantıları yapılarak, Belediyelerden kentsel dönüşüm için uygun görülen alanlara dair çeşitli bilgi ve belgeler talep edilmiştir.

03.10.2011 tarihinde Müdürlüğümüz personeliyle Elazığ Belediyesi teknik personeliyle yapılan toplantıda, İlimiz belediye sınırları için kentsel dönüşüm projesi çalışmalarının üç etapta yapılması düşünüldüğü belirtilmiştir. Daha sonra yapılan birçok toplantıdan sonra Elazığ ili 1. Etap çalışması olan Kızılay (Kesrik) Mahallesiindeki kentsel dönüşüm çalışması, 28.11.2011 tarihinde Bakanlığımıza sunulmuştur.

Elazığ ilimiz için birinci etap çalışması olarak Kentsel Dönüşüm teklif alanı olarak belirlenen saha (Kızılay Mahallesi) içerisinde yaklaşık 639 bina bulunmaktadır. Bunların içerisinde bir ve iki katlı yapılar ağırlıkta olup bu yapıların çoğunluğu kerpiç ve yığmadır.

Bundan sonraki etaplarda, Belediyemizin vereceği büyük katkıyla, Salıbaşa ve Karşıyaka Mahalleleri, Hicret ve Aksaray Mahalleleri ile Zafran ve Esentepe Mahalleleri düşünülmektedir

Alacakaya Belediyesi ile ilk bilgilendirme toplantısı 02.11.2011 tarihinde yapılmıştır. Daha sonra yapılan iki toplantıda ve mevcut veriler sonucunda, Alacakaya İlçemiz Kentsel Dönüşüm teklif alanı olarak, Site Mahallesi (Laver Küme Evleri) belirlenmiştir. Söz konusu alan, oldukça yüksek eğimli bir alan üzerine kurulmuş olup sağlıksız düzensiz ve çarpık bir yapılaşma ilk bakışta göze çarpmaktadır.

Kentsel Dönüşüm teklif alanı olarak belirlenen saha içerisinde yaklaşık 170 bina bulunmaktadır. Bunların içerisinde bir ve iki katlı yapılar ağırlıkta olup bu yapıların büyük çoğunluğu kerpiç ve yığmadır. 09.01.2012 tarihinde Alacakaya ilçemiz ile ilgili kentsel dönüşüm çalışması Bakanlığımıza sunulmuştur.

Maden Belediyesi ilk bilgilendirme toplantısı 06.10.2011 tarihinde yapılmıştır. Daha sonra beş toplantı daha yapılmıştır. Maden İlçesi çok yüksek eğime sahip bir alan üzerine kurulmuştur. Konutların olduğu alana ulaşım güçlükle yapılabilmekte hatta çöplerin yük hayvanları ile toplatıldığı arazi şartlarından dolayı kanalizasyon çalışmasının bile yapılamadığı ilgili Belediyenin gerekçe raporunda da belirtilen bir bölgedir.

Kentsel Dönüşüm teklif alanı olarak belirlenen saha içerisinde yaklaşık 1300 bina bulunmaktadır. Bunların içerisinde bir ve iki katlı yapılar ağırlıkta olup bu yapıların büyük çoğunluğu kerpiç ve yığmadır. 03.05.2012 tarihinde Maden ilçemiz ile ilgili kentsel dönüşüm çalışması Bakanlığımıza sunulmuştur.

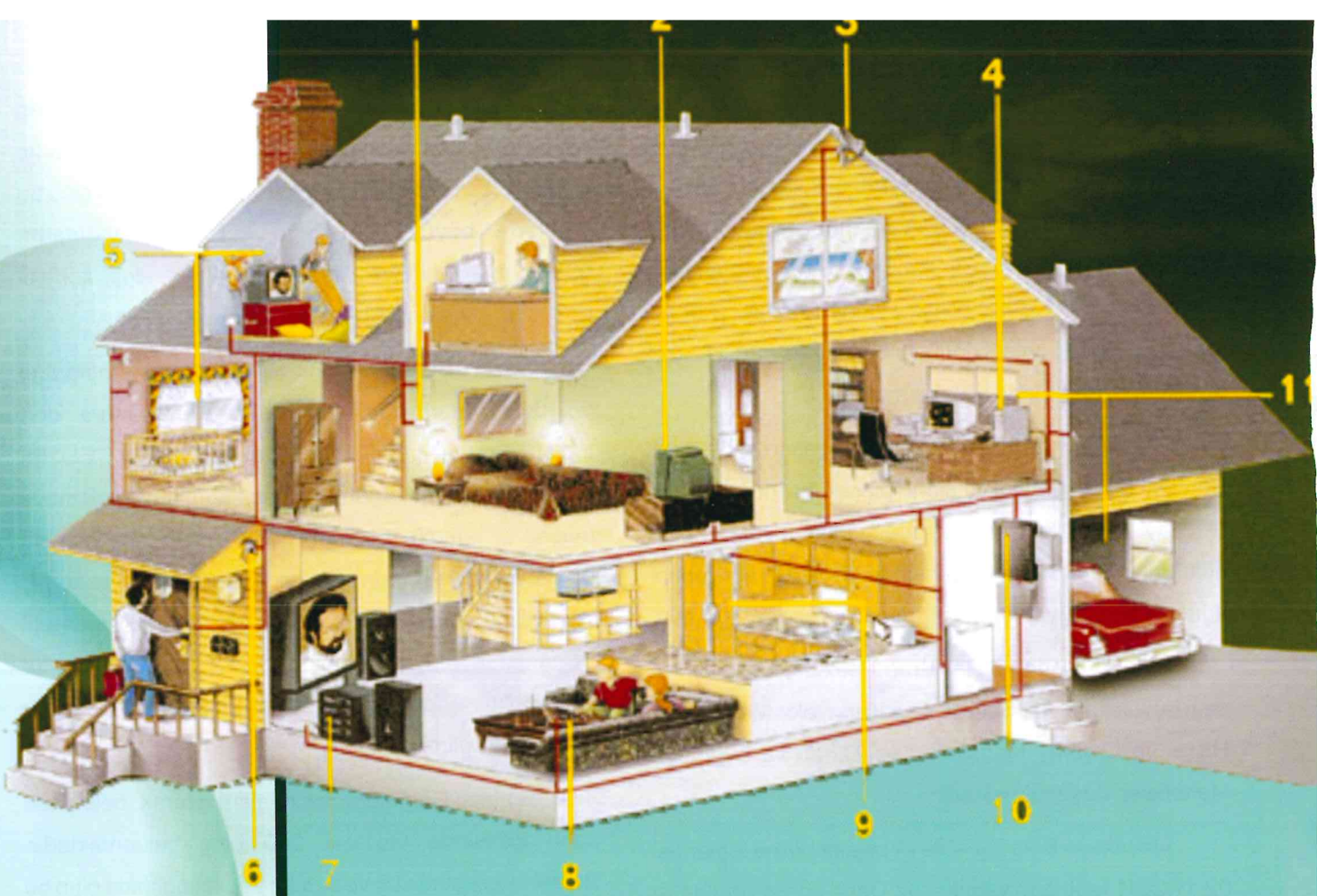
Gezin Belediyesi ilk bilgilendirme toplantısı 06.10.2011 tarihinde yapılmıştır. Daha sonra dört toplantı daha yapılmıştır. Gezin Beldesi; Elazığ-Diyarbakır yol güzergâhı boyunca kurulmuş gelişmeye müsait bir alanda bulunmaktadır. Ancak söz konusu yerde, belediyelik oluncaya kadar geçen süreçte kerpiç ve yığma binaların çoğunlukta olduğu muhtelif zamanlarda meydana gelen depremlerde de bu tür konutların hasar gördüğü Belediyenin gerekçe raporunda belirtilmektedir.

Kentsel Dönüşüm teklif alanı olarak belirlenen saha içerisinde yaklaşık 200 bina bulunmaktadır. Bunların içerisinde bir ve iki katlı yapılar ağırlıkta olup bu yapıların büyük çoğunluğu kerpiç ve yığmadır. Gezin 03.05.2012 tarihinde Gezin Beldemiz ile ilgili kentsel dönüşüm çalışması Bakanlığımıza sunulmuştur.

Elazığ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü olarak Belediyelerimizin yapacağı teklif ve büyük katkıları sonucu kentsel dönüşüm çalışmaları yapılabilmektedir. Belediyelerimizle yapılan bilgilendirme toplantılarında; Sivrice, Keban ve Ağın Belediyeleri kentsel dönüşüm çalışmalarının olmadığını belirtmişlerdir” dedi.

Sonuç olarak; kentsel dönüşüm konusunda bir sorun varsa bunda herkes sorumludur. Vatandaşından siyasetçisine, locasından akademik hocasına kadar hiç kimse bu sorumluluktan kaçamaz.

Şehirlerimiz bizlere birer emanettir. Bizler de birer miras yedi değiliz. Kentsel dönüşüm dönemine giriyoruz. Herkes şehrine sahip çıksın kentsel dönüşümü insanca yaşanan ferah kentler şeklinde yeni yaşam alanlarına kavuşma anlamında birer fırsat bilelim ve bu fırsatı öyle değerlendirelim.

Hayal Edin GERÇEKLEŞSİN

Tuba TORGUT
Yapı Öğretmeni

Hayat Akıllı Evlerle Daha Rahat

Günümüz gelişen teknolojisinde insanlar için hem konfor hem güvenliği bir arada bulabilmek artık hayal değil. Geçmişte bir mum ışığıyla tek odamızı aydınlatabiliyorken şimdiler de akıllı evlerle birlikte tek bir dokunuşla tüm mekanımızı uzaktan aydınlatma fırsatı yakaladık. Hayat şartlarının yoğunluğu, zorluğu ve stresi kâbus olmaktan çıkıyor. Çünkü yaşamı

kolaylaştırmak ve daha güvenli olmasını sağlamak için akıllı evler teknolojinin ve mekânlardaki farklılaşmanın bizlere sunduğu en güzel ve en büyük avantaj oluyor. Hayaller gerçek oluyor.

Öncelikle Akıllı Ev Nedir?

Ona Bir Bakalım

Akıllı evler yaşamımızı sürdürdüğümüz mekânlardaki kullandığımız tüm donanımların bir merkezden kontrolünü

tüm ihtiyaçlarıyla sağlamayı sunan hayal, insan gücü ve teknolojinin de birlikte çalıştığı bir yeniliktir.

Peki şu anda oturduğumuz evin akıllı eve dönüşmesi mümkün mü?

Evleri sıfırdan akıllı hale getirmek daha kolay olacaktır. Ama herhangi bir ev de akıllı hale getirilebilir. Fakat sıfırdan bir evi akıllı eve dönüştürmek kadar ucuza mal olmaz.

Akıllı evlerde kullanılan eşyalar da özel mi olmalı?

Günlük hayatta kullandığımız standart ihtiyaçlarımızın, örneğin beyaz eşyaların aynı ortamda birbirleriyle konuşabilmeleri gerekir. Bilgisayar, fırın gibi eşyalar akıllı ev konseptinde kablosuz ortamda birbirleriyle haberleşebilir. Bu yüzden eşyaların bluetooth gibi kablosuz haberleşme şeklinde nitelenen özelliklere sahip olması gerekir.

Mutlaka en merak edilen sorulardan biride akıllı bir evin ortalama ne kadara mal olacağıdır.

Burada düşünülmesi gereken ilk nokta binanın kendisinde network ve bu servisi sağlayacak bir servis sağlayıcının olup olmadığıdır. Mesela daireye koyulan bir pano ile sesli komutlarınızı algılayarak çalışabilen ürünlerle, çocuğunuzun çantasına yerleştirdiğiniz GPS vericisi yardımıyla nerde olduğunu veya arabanızı görebiliyorsunuz. Kullanacağınız network'un etrafına

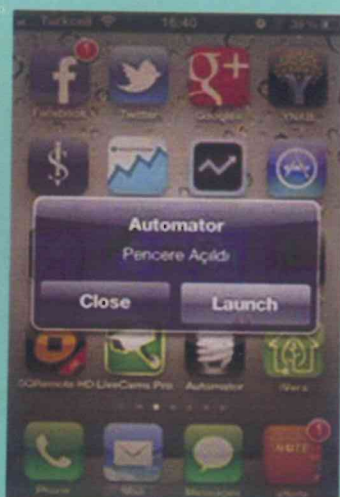
hangi ürünleri tercih edeceğinize siz karar veriyorsunuz. Dolayısıyla fiyat da buna göre değişiyor.

Konforla güvenliği kavuşturma zamanı..

Akıllı ev sisteminin sağladığı güvenlik; su baskınları, gaz kaçaqları ve yangınları hayatınızdan çıkarıyor. Sizin yerinize tüm güvenlik önlemlerini sizden önce alıyor. Artık ne işyerinizde ne de tatilde aklınızda "ya bir şeyleri açık bıraktıysam" korkusu kalmıyor. Çünkü sistem; açık kalmış gazı kesiyor, radyo, televizyonu kapatıyor hatta fişte kalmış ütünün bile üstesinden geliyor. Hırsız alarm sistemi ile de hem canımız hem malımız güvende. Hırsıza kilit dayanmaz sözü de bu sistemle artık tarih oluyor. Yani hırsızların hedeflerine giden yol bu sistemle kesilmiş oluyor. Sistem, yaşam tarzınıza göre uyarlanmış sensörlerle evinizin her köşesini izliyor. Kapı ya da pencerenin açılması, evde bir hareket olması, cam kırılması, duman çıkması gibi istenmeyen durumları algılayarak, siren ve ışık gibi uyarıcılarla tehlikeyi sistemi yöneten kişiye iletiyor.

Akıllı evler teknolojiyi insan dokunuşuyla buluşturuyor.

Bir dokunuş yaşamımızı süslüyor. Sistem sayesinde tek bir tuş ile aydınlatma, perde ve panjur kontrolü sağlanabiliyor.

Isıtma ve soğutma uzaktan kontrol edilebiliyor.

Hem ailemizi hem kendimizi ödüllendirelim.

Artık aklımız hem evimizde hem çocuklarımızda kalmıyor. Sistem, mesafelerin getirdiği dezavantajı ortadan kaldırarak olası tehlikelerin çabucak algılanmasını ve hızlı bir şekilde müdahale edilmesini sağlıyor. Evdeki kameralara bağlanıp bütün gün en değerli varlıklarınızı takip edebiliyorsunuz. Sizden önce eve gelen çocuklarınıza

en değerli varlıklarımızın isteklerini karşılmasını, onların mağdur olmamasını daha güvende olması rahat ve bu sayede mutlu olmamızı sağlıyor.

Şık, keyifli, güvenli, tasarruflu bir yaşam sunan hayata hep birlikte evet diyelim.

Akıllı evlerin en önemli özelliklerinden biri de tasarruf sağlıyor olması. Hem malımızı hem canımızı düşünen bu sisteme kim hayır diyebilir ki! Sıcak bir yaz gününde eve gelince ortamı soğuk bulmak

da evdeki yokluğunuzu hissettirmiyor. Çocuklarınız okuldan döndüğünde size haber verip onlar için yapılması gerekenleri sizin yerinize yapabiliyor. Yine PC'niz üzerindeki fırın menüsü ile yemekleri ısıtıp sıcak bir yemekle sevdiğinizizi karşılama imkanı sunuyor. Sistemin en güzel taraflarından biride bu olsa gerek. Çünkü bizim için

için klimayı tüm gün çalıştırmak hiç kimse istemez. Akıllı ev sistemi sayesinde klimayı 1 saat önce çalıştırmaya başlatıp, enerji ve para tasarrufu yapılması mümkün oluyor.

Hızlı ve kaliteli yaşam sırrına akıllı ev sistemleriyle kavuşuyoruz. Eğer çalışan insanlar isek zamanımız bizler için çok değerlidir. gereksiz yere vakit kaybettiren

ufak tefek işlerle uğraşmak istemiyorsak akıllı evler kurtarıcımız olacaktır. Bu sayede evimizde ailemiz ile çok daha kaliteli ve daha uzun zaman geçirebiliriz. Bizim yerimize tüm ayrıntıları düşünen evimiz bizi ayrıcalıklı kılacaktır. Ülkemizde daha yeni yeni canlanan ve 'Vakit nakittir' sözünü yaşama geçiren sistemle buluşmanın keyfini çıkaralım.

Akıllı evleri karakteristiklerine göre farklı kategorilere ayırmaya çalıştığımızda 3 ana kategoriye ayırabiliriz:

- 1- Kontrol edilebilir evler,
- 2- Programlanabilir evler,
- 3-Zeki evler,

1- Kontrol Edilebilir Evler

Kontrol edilebilir evler, ev içindeki eşyaların kontrol edildiği durumlardır. Bu tip evlerde evde yaşayanlar evdeki aletlerin birden fazlasını şimdikine göre daha etkin/verimli bir şekilde kontrol edebilirler. Yani ev ile etkileşimden çok evdeki teknolojik aletlerin kolaylıkla kontrol edildiği bir durum söz konusudur. Bu tip evler de kendi aralarında kategorilere ayrılmaktadırlar:

a- Evdeki tüm eşyaların tek bir UK ile kontrol edildiği durumlar; Bu evlerde tüm elektronik aletler (TV, DVD, PC, Fırın, Kalorifer) uzaktan kumanda ile yönlendirilmektedirler. Bu durumlarda kumanda bir saat kolye gibi giyilebilir bir kumanda olabileceği gibi daha büyük ve daha fonksiyonel bir kumanda da olabilmektedir.

b- Farklı aletlerin birbiriyle bağlantılı olduğu durumlar: Bu evlerde, elektronik aletleri tek bir merkezden kontrol edemesek de evdeki aletler (Kamera, PC, TV, DVD, Speaker) mümkün olduğunca birbirine bağlanmıştır. Böylelikle aletler arasında veri aktarımı sağlanabilir veya aletlerin senkronize çalışması sağlanabilir.

c- Görünmez kontrol ünitesiyle yönetilen evler: Bu evlerde sese veya harekete duyarlılık gösteren sensörler yardımıyla görünmez bir kontrol mekanizması kurulmuş durumdadır.

2- Programlanabilir Evler

Programlanabilir evler, kontrol edilebilir evlere göre daha gelişmiş bir sınıftır. Bu sınıftaki evleri iki gruba ayırarak inceleyebiliriz:

a- Zamana ve basit sensörlere tepki veren programlanabilir evler: Bu evlerde zamanlayıcı, termostat gibi sensörlere cevap verebilen, çevreden bu sensörler yardımıyla bilgi alıp tepki verebilen evlerdir.

b- Ev sıcaklığını ayarlayan evler: Belli başlı senaryolara sadık kalan evler. Bu evler statik programlama ile evde yaşayan insanların daha önceden girdiği eylem zincirine tepki verebilen evlerdir. Bu evlerde kullanılan yazılım tabi ki güvenilir olmalıdır.

Evlerin kötü yanı, değişik bir senaryo istendiğinde sisteme statik olarak girilmesi gerekmektedir. Yine bir senaryodan memnun olmuyorsanız bu senaryoyu değiştirmek evdeki yaşayanlar tarafından yapılmak zorundadır. Yazılıma müdahale etme, araştırma evlerindeki mühendisler tarafından yapılması çok kolay olabilir ama gerçek hayatta yaşlı bir insanın bu değişiklikleri yapması çok zor olacaktır.

3-Zeki Evler

Zeki evler, programlanabilir evler ile benzerlik göstermektedir. Fakat programlanabilir evlere göre daha gelişmişlerdir. Programlanabilir evlerde senaryo girişi yapılmaktayken zeki evlerde senaryo girişi yapılmaz. Zeki evlerin öğrenme yeteneği vardır.

Bu tip evler, kendi kendini inceleyip, buna göre kendi kurallarını ve senaryolarını oluşturabilen sistemlere sahiptirler. Bunu yapabilmek için de öğrenme yeteneğine sahip yazılımlar gereklidir.

Zeki evler, yaşayanların her günlük hareketlerini izlerler, tekrar eden hareketleri, şablonları ortaya çıkarırlar.

Şablonları belirlendikten sonra, o durum için yapılacaklar belirlenir ve bir daha o şablonlar ile karşılaşıldığında uygun eylemler yapılır. Bu şablonlar belirleme tekniğinin tabii ki kötü yanları vardır. Sonuçta insan hareketlerine göre bir şablon oluşturmaya çalışıldığından, insanın ruh halinin karmaşıklığı, her zaman aynı davranmayacağını göz ardı etmiş olmaktadır. İnsan beyni değişik durumlarda değişik tepkiler vermektedir. Hava 10 derecenin altına düştüğünde kaloriferlerin yanması şablonu, insanın soğuk havada oturmak istemesi durumunda da çalışacaktır. Yani insanoğlunun karmaşık yapısının modellenmesi, bu karmaşık yapıya dayanarak şablon belirlenmesi çok güvenilir olmayacaktır. Zeki evler "kaza algılama" gibi bir sisteme de sahiptir. Buna göre, aralıksız olarak izlemekte olan ev, farklı bir algılama olduğunda, ev bu durumun anormal olduğunu anlayacaktır ve buna göre tepki verecektir.

Akıllı Ev Otomasyonunda Kontrol Edilen Parametreler

Akıllı ev otomasyonunu insanı günlük hayatta etkileyen parametreleri kontrol edilerek daha az stresli, mutlu ve huzurlu bir şekilde yaşamalarını hedefler. Bu parametreler insanların günlük hayattaki iş yaşam-

larını, aile hayatlarını doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen; sıcaklık, nem, güvenlik, yangın, ışıklandırma, konfor ve benzeridir.

İklimlendirme (HVAC - Heating Ventilating Air Conditioning)

İnsanlar yaşamları boyunca kendi vücut ortamlarına uygun sıcaklıktaki alanlarda yaşamaya çalışmışlar veya yaşadıkları ortamları kendi vücutlarının sıcaklığına uygun hale getirmeye çalışmışlardır. Bu nedenle akıllı ev sistemlerinde temel olarak görülen parametrelere biri sıcaklık kontrolüdür. Sıcaklığın yanında nem, havalandırma da kontrol edilebilir. Sıcaklık, nem, havalandırmanın birlikte kontrol edilmesi iklimlendirme olarak adlandırılır. Akıllı evlerde iklimlendirme kontrolü her zaman ön planda olmuştur. İklimlendirme kontrolü ile hem optimum sıcaklık, nem, havalandırma değerleri sağlanmış olur hem de ekonomik açıdan tasarruf yapılmış olur.

Işık

Akıllı evlerde kontrol edilen ikinci önemli parametre de ışıktır. Işık şiddetinin değeri insan görme duygusu için önemli bir parametredir. Işık şiddetinin değeri yeterli seviyenin altında olması durumunda göz sağlığının bozulması, iş hayatında performans düşüklüğü gibi sorunlara neden olmaktadır. Işık kontrolünde çeşitli yöntemler kullanılabilir. Sensörler ile ortamın ışık şiddeti ölçülerek seçilen bir algoritma yardımı ile kontrol yapılabilir. Başka bir kontrol yöntemi de zamana bağlı olarak yapılan kontroldür. Bu şekilde yapılan kontrolde daha önceden ayarlanmış zaman dilimlerine göre ışıklar yanmaktadır veya sönmektedir. Akıllı evlerde yapılan ışık kontrolü ile enerji için yapılan ödemelerde bir tasarrufa gidilmiş olur.

Güvenlik

Güvenlik parametresinin kontrolü akıllı evlerde çeşitli yollarla sağlanabilir. Eve herhangi bir izinsiz giriş olduğunda ev sahibine, polise SMS, MMS, vb iletişim yolları ile haber verilebilir. Aynı şekilde eve izinsiz müdahalede bulunulduğunda evin boş olduğunun anlaşılması için ışıklar otomatik olarak caydırma amaçlı yakılabilir veya evdeki müzik sistemi devreye sokulabilir.

Yangın

Yangına müdahalede zaman çok önemlidir. Evde insan olduğunda yangının fark edilmesi uzun sürebilir. Ev boş iken bu süre çok daha fazla olabilir. Akıllı evlerde bulunan yangın veya duman detektörleri sayesinde yangına müdahale zamanı minimuma indirilmiş olur. Duman detektörleri duman algılandığında otomatik olarak fiskiyeler devreye girer ve daha önceden hazırlanan algoritma sayesinde itfaiyeye haber verilmektedir.

Uzaktan Kontrol

Akıllı yapılarda haberleşme sisteminin önemli bir parçasıdır. Haberleşme, sistemin kolları gibi davranarak kullanıcının veya sistemin göremediği noktalara (uzak noktalara) ulaşarak, o noktalardaki sistemler hakkında bilgi alınmasını sağlar. Uzaktan kontrolün haberleşmedir. Ethernet, İnternet, GPRS, SMS, WIFI, RF gibi birçok haberleşme protokolü yardımı ile kullanıcının sisteme ulaşması veya ana sistemin uzak noktaya ulaşması sağlanır.

Elektronik Cihazların Kontrolü

Bir ev içerisinde birden çok elektronik cihaz bulunmaktadır. Bu cihazları kullanıcı belirli bir merkezden yönetmek isteyebilir. Bu cihazlara, su ısıtıcısı, televizyon, DVD, müzik sistemi, vb. örnek olarak verilebilir. Elektronik cihazların kontrolünde merkezden kullanıcının el ile müdahale etmesi veya daha önceden yazılmış senaryo ile kontrolü sayılabilir.

Makale:

Akıllı Evler, Yapay Zekanın Günlük Yaşamımızdaki Kullanımı Yazılım Mühendisliği Tanil Ergin
Akıllı ev otomasyonunu mikrodenetleyici ile gerçekleştirilmesi, Hande Kongaz Yük.Lis.Teş

MEVLANA CAMİİ

MİMARİSİ ÜZERİNE;

Yümnü SAATCI / Y. Müh. Mimar

Diyanet İşleri Başkanı Sayın Mehmet Görmez, 26 Ağustos 2012 tarihli Yalova'nın Çınarcık ilçesi Esen köy Beldesi Akasya Evleri Cami'sinin açılışında yaptığı konuşmada "**Mimarlar Seksen Sene Camiye Küstü**" , Ayrıca 1. Ulusal Cami Mimarisi Sempozyumu'nda "**estetik mekanlara dönüştürülmesi için pek çok cami yıkılarak yeniden yapılmalı**" demiştir.

Ancak "Konunun toplumsal, kültürel, ekonomik ve inanç boyutu varken, Mimarlar Seksen Sene Camiye Küstü" demek **mimarlara yapılan büyük haksızlıktır.**

Seksen sene ifadesi cumhuriyetle eş anlamlıdır. Cümlenin ifadesinde peşin hüküm ve suçlu arama psikolojisi vardır. Halbuki mimarlık kültür, teknoloji, ekonomi ve vizyon meselesidir. Gelişimini bu unsurların bütünü olarak sürdürür. Soy, sop, zaman ve emir meselesi değildir. Osmanlının eserlerini yapan mimarlarla cumhuriyetten sonraki eserlerin mimarları aynı milletin çocuklarıdır. Millet tektir. Osmanlılar bizim atalarımızdır. Zaman içinde çağdaş cami formu üretilmemişse sorunu kültürde aramak lazım.

Atalarımızın taş yapı tekniğinin verdiği imkanlarla yaptıkları, zamanına göre modern, türünün üst örnekleri olan ve bugün klasik olarak adlandırılan Osmanlı dönemine ait camilerin hemen hemen tamamı tek irade ile devlet veya devlet adamları tarafından yaptırılmıştır. Sivil mimari (toplama para ile yapılan) örnekleri yok denecek kadar azdır.

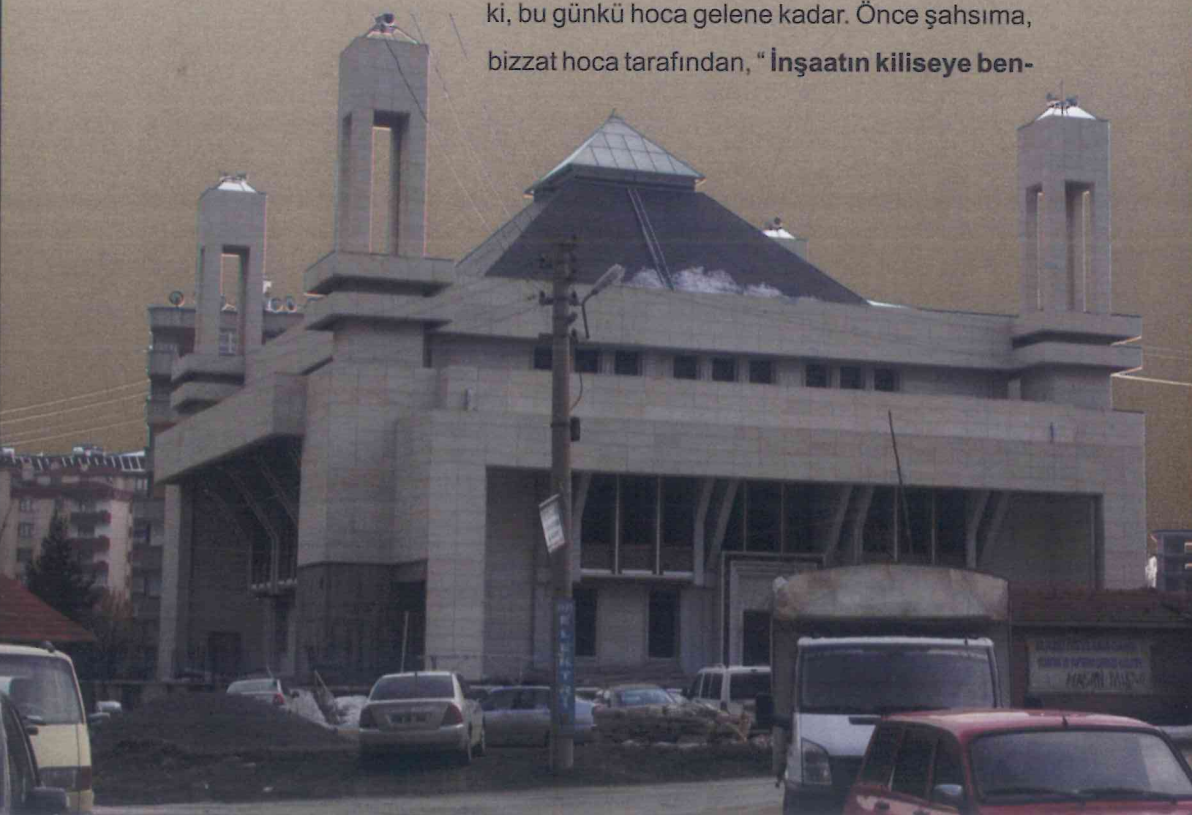
Mimarların gündeminde, klasik cami formunun dışında, gelişen yapı teknolojisi ve yeni malzemelerinin verdiği imkanlar desteğinde, yeni formların arayışı, Osmanlı döneminde de vardı günümüzde de var. Mimar Sinan bütün eserlerinde mevcudu tekrar etmemiştir. Edirne'deki Selimiye Camiini yaptığı zaman benzeri yoktu. Ancak **günümüz mimarlarına, dini tekeline tutan kesimler tarafından yeni cami formlarını arama imkanı verilmedi.** İtiraf etmeliyiz ki atalarımız günümüz toplumundan daha hoş görülü ve çağdaştı. **Bugün başımızda Osmanlı Sultanları, verdikleri yetki ve hoşgörü yok. Ve cami inşaatlarının bütçesi Osmanlı hazinesinden karşılanmıyor.**

Bu güne kadar mimarlar, Emekli olmuş, dini şekilde gören, yapacak bir işi, İslam'ı ve çağdaşlığı yakalama derdi, mimarlık kültürü ve eğitimi olmayan kişiler tarafından **cami projelerine el sürdürülmediler.** Taş yapı tekniğiyle yapılmış klasik camilerin (yeni teknoloji ve malzeme olmasına rağmen) çok kötü taklidini yaptılar. **Eski cami formlarının dışına çıkılmayı dinimize hakaret kabul ettiler. Maalesef devleti temsil edenler ya cesaret edemediler ya onlara da aynı düşünce hakimdi. Diyanetinde bu konuda denetimi, teşviki ve önderliği olmadı.**

Mevlana Camii yapım süreci :

Ben camiye küsmedim. projeyi yapma şartım olan, klasik cami formunun dışında, günümüzün gelişen yapı teknolojisi ve malzemenin verdiği imkanlar desteğinde, dünyadaki prestij yapıların tasarımındaki gelişmeler dikkate alınarak modern çizgileri içeren 1200 kişinin ibadet edeceği **cami projesi yaptım. Başıma gelmeyen kalmadı.**

Altı sene halkın yaptığı yardım ve desteği ile huzur içinde çalışıldı. Ta ki, bu günkü hoca gelene kadar. Önce şahsıma, bizzat hoca tarafından, " **İnşaatın kiliseye ben-**

zediği ve cami kültürünü yozlaştırdığım ” gibi hakaretler yapıldı. Durumu sayın müftümüze anlattım ve inşaata gitmedim. Müftümüz ve dini camianın ileri gelenlerinin ricası üzerine, ilerde hocanın yerinin

değiştirilmesi, bundan sonra hocanın inşaat işlerine karışmaması ve özür dilemesi şartı ile tekrar inşaata gitmeye başladım.

Saldırıları durmadı, önce derneği dernekler masasına şikayet ettiler, yapılan incelemelerden istedikleri sonucu alamayınca, dernekler masasını Bakanlığa şikayet ettiler. Derneğin bütün faaliyetleri bir

buçuk ayda beş kişi tarafından, en ince teferruatına kadar incelendi. Derneğin icraatlarında her hangi bir menfi durum tespit edilmedi.

Buradan da sonuç alamayınca dernek yönetim kurulunu(Yaş ortalaması 75) tehdit ettiler, can güvenlikleri kalmadığından dernek yönetim kurulu, bu baskılara dayanamayıp olağan üstü genel kurula giderek görevini bıraktı. **Dernek yönetim kuruluna yapılan tehdit ve baskıların amacı beni dolaylı yoldan projemden uzaklaştırmaktı.** Nitekim, teknik konular üzerine yapılan eleştiri ve hakaretler taraftar bulmayınca, yukarda adı geçen taktikle, önce yönetim kurulunu istifa ettirip sonra, cami hocası ve yeni yönetim kurulu (işime karışmamaya söz vermelerine rağmen) işime müdahale ederek ayrılmama neden oldular ve amaçlarına ulaştılar.

İstediğim tek şey cami hocasının işime karışmaması idi. Müftümüz hocanın yerini değiştirmeye söz verdi. Bu amaçla iki defa soruşturma açtı. Tam görevden alacakken sihirli bir el durdurdu. **Müftümüz aciz kaldı.**

Şimdi yedi sene bedelsiz ve şevkle hizmet ederek inşaatın % 80 'ini yapan eski yönetimi ve mimarı camiyi uzaktan seyrediyor.

Kanun ve yönetmeliklerden aldığım yetki ile **projemde yapılan değişikliklerden dolayı hakkımı arayacağım. Ama sonuç olarak**

projem değişmiş olacak, konuyu bilmeyen toplum, yapılan saçma değişiklikleri mimarından bilecek ve bende projesini tamamlayamamış mimar olarak camilere küsmüş mü ? olacağım.

Yeni yönetim kurulu hocadan icazet almadan hiçbir iş yapmıyor. Mimarsız, Mühendissiz (ihtiyaçları yok) istedikleri gibi benim projemde değişiklikler (hiçbir camide olmayan uygulamayla bütün pencere camlarını buzlu cam yapmaları gibi) yaparak **huzur içinde (?)** devam ediyorlar.

Projeye engel olmak için her yolu mubah sayan, **eski cami formlarının dışına çıkılmayı dinimize hakaret kabul eden cami hocasının ve yandaşlarının mimarlığa soyunduğu**, ortamda **mimarlığın yaşaması mümkün değildir. Mimarlık kültürdür.** Cami inşaatına yıllarca para yardımıyla bulunan cemaatin yaşananları uygun görmemesine rağmen, duyarsız kalması toplumumuzun temel sorunudur.

Yaşasın (söz vermesine rağmen hocanın yerini değiştiremeyen) **müftümüz (?)**

Sonuç olarak yaşayabilirse yaşasın MİMARLIK (?)

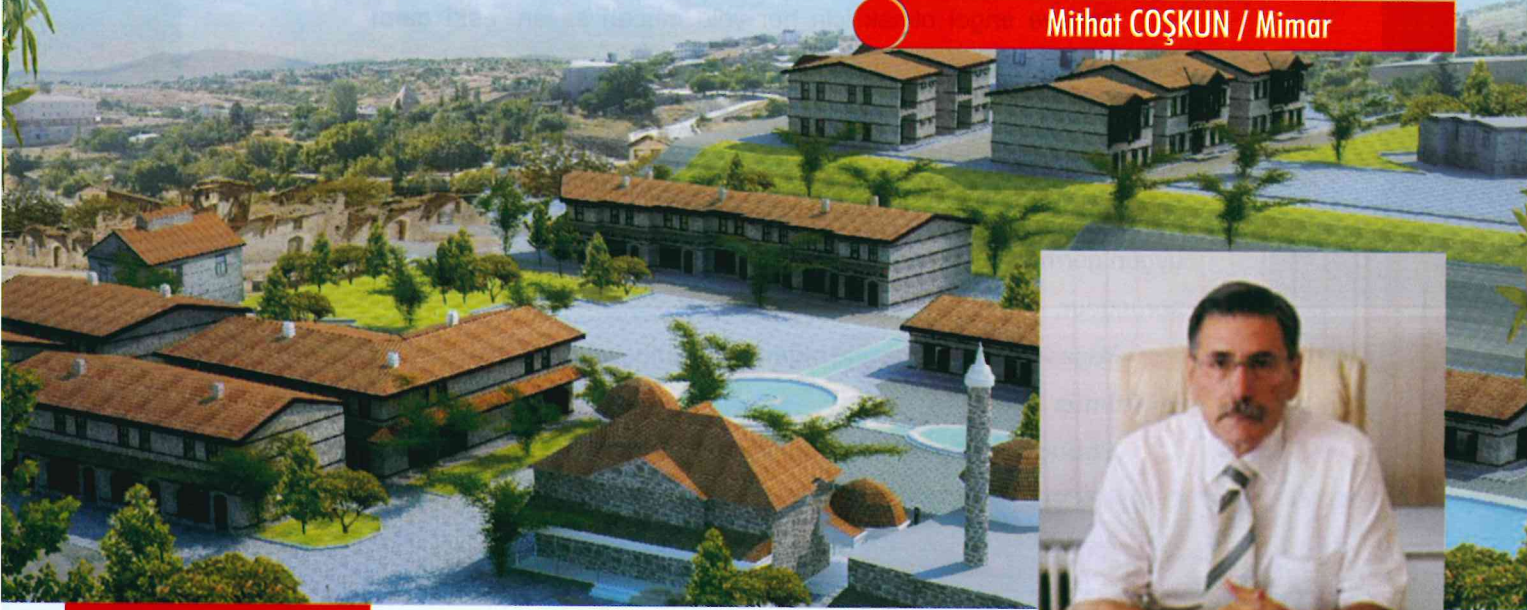
Not 1: Bu camiden önce, Elazığ'da birçok projelerimin yanında dini yapılardan, 1500 kişilik klasik tarzda (o yaşta ve tecrübeye yeni cami formunu kabul ettiremedim.) Elazığ Küçük Sanayi Sitesi Camisini ve Elazığ Edibe Can Müftülük Sitesini yaptım. Klasik formun dışına çıkmadığım için hiçbir ses çıkmadı. Takdir edildim.

Not 2: Bu yazının benzeri daha önce Diyanet İşleri Başkanlığına gönderilmiştir.

Not 3: Bu yazı, niçin güzel yapı yapılamıyor deyip, mimarlık hakkında ahkam kesenlere ithaf olunur.

Harput'un Yeniden

Mithat COŞKUN / Mimar

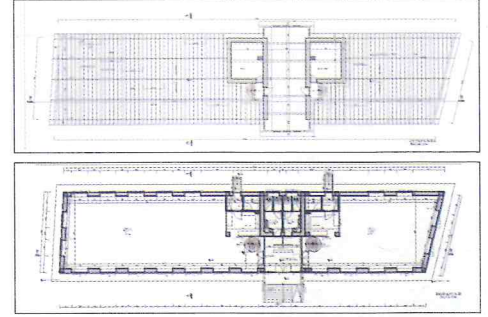
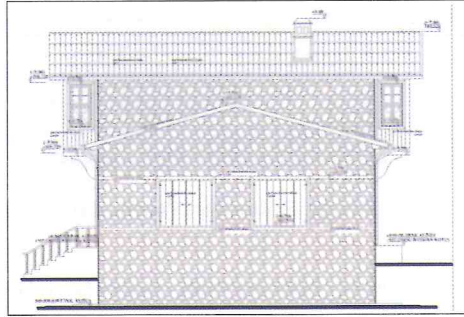
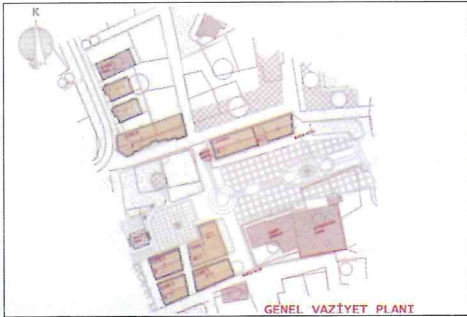
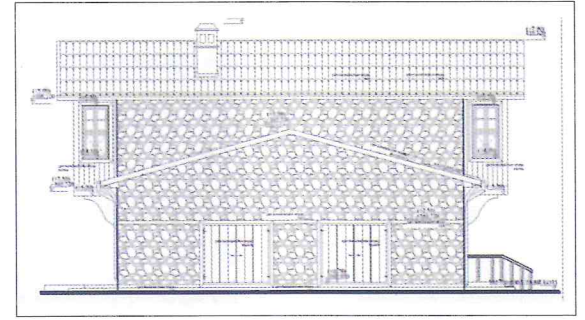
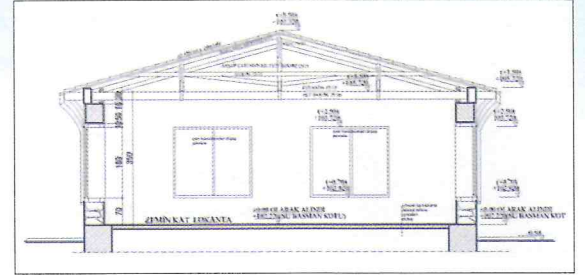
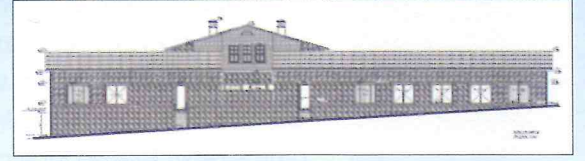
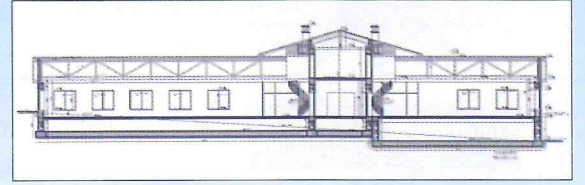
TİPOLOJİK ÇALIŞMALAR

Harput Türkiye'nin Doğu Anadolu Bölgesi sınırları içinde kalan Elazığ İli'nin Kuzeyinde bulunan ve temelleri M.Ö. atılan oldukça eski bir yerleşim yeridir. Bir çok kültürlerle ev sahipliği yapan Harput; doğal, arkeolojik ve kentsel değerleriyle önem kazanan bir alandır. 1975 de kentsel sit alanı ilan edilen Harput'un koruma amaçlı imar planı yapımına 2005 yılında başlanıp, 2009 yılında onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Ancak kent bütününde ve çevresindeki etkiler düşünüldüğünde içerdiği potansiyelden yeterince yararlanamadığı görülmektedir. Bunun yanı sıra doğal, arkeolojik ve kentsel değerlerin korunması ve geliştirilmesi yönündeki çabalarda çok yetersiz kalmış doğa koşulları, bakımsızlık v.b. nedenlerle bozulma ve yok olma hızlanmıştır. Bunda yöresel malzeme ve inşa tekniğinin de etkisi olmuştur. Harput'un canlandırılması sosyo-ekonomik gelişmeler muhafaza ve geliştirme kavramlarıyla birlikte ele alınması gerekmektedir. Bir yandan ihtiyaçlar karşılanırken diğer yandan eski kentsel mekanların bozulması önlenmeli, toplumun davranışlarını olumlu yönde geliştirecek kentsel mekanlar halkın ve sivil toplum örgütlerinin katılımı ile yapılmalı köhneleşme önlenmeli ve ekonomik canlanma sağlanmalıdır. Harput halkı tarihsel ve kültürel değerleri koruyup geleceğe aktarmanın kültürel-sosyal ve ekonomik açıdan sağlayacağı faydalar konusunda bilinçlendirilmelidir. Harput 1830 yılında mezra denilen yere taşınmasıyla yıkılmaya başlanmış bu süreç 1900

Canlandırılması

yılların başına kadar devam etmiştir. O yıllardaki ekonomik koşullardan dolayı Harput'taki yapılar yıkılarak inşaatta kullanılabilecek malzemeler çıkartılıp yeni yapılan binalarda kullanılmıştır. Harput'ta yöresel inşaat malzemesi olarak moloz taş ve kerpiç kullanılmıştır. Bu malzemelerin yıpranma süreçleri az olduğundan çoğu da zamana bağlı olarak yıkılmıştır. Mevcutta Harput'ta sivil mimariye ait fazla bir yapı kalmamıştır. Sayısal olarak ancak 10-12 adettir.

Harput'un yeniden sosyal, kültürel ve ekonomik yönden canlandırılması için yeni yapılacak yapılarda tipolojik çalışma yapılarak binaların form ve biçim özellikleri açıkça ortaya konulmalı ve yeni tasarımlar bu doğrultuda oluşturulmalıdır. Yaptığımız araştırmalarda ve çalışmalarımızda Harput'un dokusuna uygun tipler geliştirilmeye çalışılmış, bu tipleri oluştururken Harput'un geleneksel malzeme ve inşaa tarzı ön plana çıkarılmıştır. Ayrıca onaylı koruma amaçlı imar planındaki plan notlarına bağlı kalınarak projeler geliştirilmiştir. Geleneksel inşaat malzemeleri olan taş ve ahşap ön plana çıkarılmıştır. Ara malzeme olarak betonarme de kullanılmıştır. Dükkan ve evler doku olarak Harput'un geleneksel mimari dokusuna uygun olarak hazırlanmaya çalışılmıştır.

TARİHİ PALU KÖPRÜSÜ

Servet KARAKAŞ / Y.Mimar

Tarihi Palu köprüsü Elazığ İline bağlı bir ilçe merkezi olan Palu 'da bulunmaktadır. Palu ilçesi tarihte çok önemli bir merkez olarak karşımıza çıkmaktadır.

Urartulara başkentlik yapan Palu, önemli bir ticaret merkezi olmuş ve Tarihi İpek Yolu güzergahı üzerinde yer almıştır. Çubukoğulları, Artukluoğulları sınırları içinde kalmış, Akkoyunlular'ın beylik merkezi, Osmanlılarda da müstakil bir hükümet şeklinde idare edilmiştir.

İlçede kale üzerinde ve yakın çevresinde çok sayıda tarihi yapı bulunmaktadır. Bunlardan en önemlilerinden biride Palu Beyhan yol güzergahı üzerinde yer alan tarihi Palu Köprüsüdür. Restorasyon çalışmaları öncesinde köprünün tarihine ilişkin teferruatlı çalışmalar yapılarak doğru bir restorasyon yapılması hedeflenmiştir.

Köprünün ilk yapılış tarihi olarak Roma Dönemi izlerine rastlanmaktadır. Günümüze kadar ulaşabilmiş bazı ayakların alt bölümlerinde görülen moloz taş örgü sıraları Roma Dönemine tarihlenebilen izlerdir. Roma Dönemi'ne ait başka bir iz görülmemektedir. Projede A01 olarak tariflenen yaklaşım duvarı ayağında yer alan taşlar ise Roma Dönemi yapılarından devşirme olarak getirilerek kullanılan taşlardır.

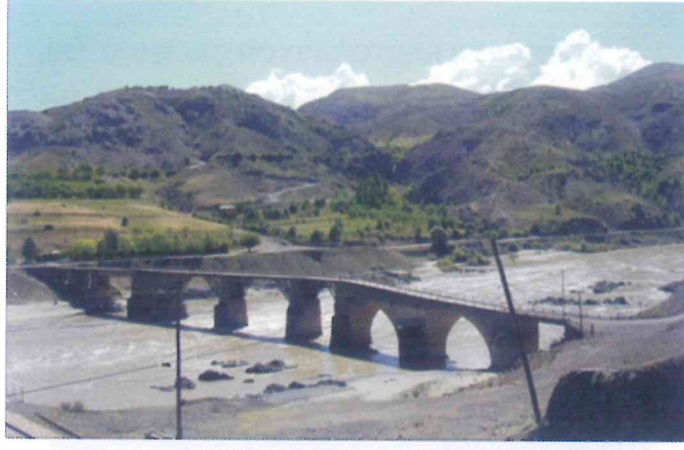
Çok sayıda medeniyetin etkisinde kalan köprüye farklı dönemlerde çok sayıda müdahale edilmiştir. Orjinali taş olan köprünün bazı bölümleri 1924 yılında ahşap olarak yapılmış ve bu bölümler 1960 yılındaki yangında yanmıştır.

Restorasyon çalışmaları öncesinde köprüye son müdahaleler 1981 ve 1996 yıllarında yapılan beton ilaveler olmuştur.

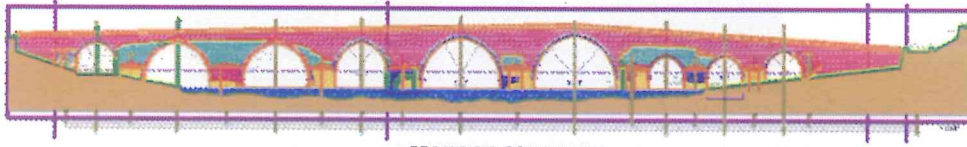

Tarihi Palu Köprüsünün Ahşap Bölümleri Yanmadan Önceki Hali (TCK Arşivi)

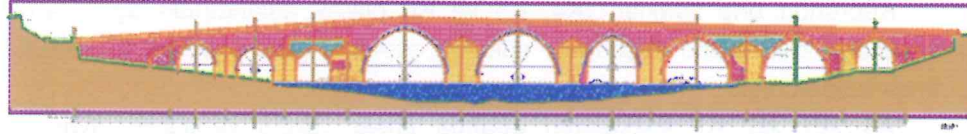
Yapılan son müdahaleler neticesinde; Köprünün orijinal dokusu büyük oranda tahrip olmuştur. Ayrıca köprü üzerindeki büyük beton kütleler köprünün orijinal olarak kalan kısımlarına da zarar vermektedir. Gerçekte 9 gözlü olan köprüde ayakta kalan sadece 3 kemerin olması köprünün ne ölçüde tahrip olduğunu göstermektedir.

Projede numaralandırıldığı şekli ile K02 ve K03 açıklıklarında Osmanlı Dönemi'ne tarihlenen iki sivri kemer bulunmaktadır. K07 açıklığında ise bazalt taşından ve Artuklu Dönemi'ne tarihlenebilen sivri bir kemer görülmektedir.

Mansap Görünüş

Membra Görünüş

K07 kemerinin yanında aynı dönemden (Artuklu Dönemi) kalma kemer başlangıç izleri görülmektedir. K08 açıklığında, açıklığın her iki tarafında farklı dönemlerden iki kemer başlangıçları görülmektedir.

Köprü restorasyon öncesi çelik putreller ve betonarme kirişli halde yaya ve taşıt trafiğine geçit verir durumda ancak tarihi köprü görüntüsünden çok uzaktaydı. Bunun nedeni 1996 yılında yapılan betonarme müdahaleler oluşturmaktaydı.

KÖPRÜNÜN RESTORASYON ÇALIŞMALARI

Restorasyon çalışmalarına başlamadan önce köprü üzerinde beton kalınlığının ve kullanılan malzemenin özelliğinin ve beton arasında kullanılan malzeme özelliklerinin tespiti için Genel Müdürlüğümüz kontrollüğünde sondaj çalışmaları yapıldı.

Köprü'nün orta ayaklarında çalışabilmek orta ayaklara ulaşabilmek için kil ve kaya malzemeler kullanılarak derivasyon çalışmaları yapıldı.

Köprü'nün orta ayakları (K4, K5 ve K6 olarak adlandırılan açıklıkları) üzerindeki betonarme döşemeler sökülüp altındaki çelik putreller 40 tonluk vinçle kaldırılmıştır.

A4, A5, A6, A7 ayaklarının etrafına ahşap iskele yapılarak, ayaklar üzerindeki betonun alt kısımlardaki orijinal kemer ayaklarına zarar vermeden alınması sağlandı.

Köprü üzerindeki büyük beton bloklarının orijinal yapıya zarar vermeden alınabilmesi için kimyasal çatlattıcı kullanılmasına karar verildi. Betonun büyüklüğü ve dayanımı göz önüne alınarak, kontrol şefleri, şantiye şefi ve makine mühendisleri gözetiminde gerekli mesafe ve derinlikte delikler açıldı. Açılan deliklere çatlattıcı madde kullanılıp, beton bloklar parçalar haline getirilerek ayaklar üzerinden alındı.

Çatlattıcı etkisiyle parçalara ayrılan beton bloklar taş kısımlara zarar vermeden köprü üzerinden alındı. Betondan sonraki durum için ayaklar analiz edilerek gerekli müdahaleler belirlendi.

Öncelikle nehir yatağındaki yırtılmanın ve Talveg kotunu belirlemek için kot çalışması yapıldı.

A4, A5, A6, A7 ayaklarının etrafında kazılar yapıp temelleri ortaya çıkarıldı. Betonsuz haldeki ayakların durumu tespit edildi.

A4, A5, A6, A7 ayaklarının yapımına temelden itibaren desteklemek için ayak aralarına tahkimat yapıldı. Ve ayakların restorasyon projesi kararlarında belirtildiği gibi yapımına başlandı.

Ayaklar projesine göre aplike edildi. Ayakların en alt kademesi olan anpatmanlar, kemerlerin büyüklüğü de gözönüne alınarak iri ebatlı kullanılarak yapıldı.

Anpatman taşları birbirlerine büyük kenetlerle bağlandı. Ayakların kayaya geldiği noktalarda ise köprü ayaklarının temelini oluşturan ana kayada taşların düzgün oturması sağlandıktan sonra kayave taş bloklar kenetlerle bağlandı.

Ayakların arası 2. kademe anpatman üst seviyesine (-4.00 kotu) kadar kaya tahkimat yapıldı. Yapılan tahkimat belirlenen talveg kotunda kot verilerek yapılmıştır.

İki kademeli anpatmanlar üzerine ayaklar aplane edilip, ilk sırada büyük taşlar kullanılarak ayakların yapımına başlandı. Yapım aşamasında tüm taşlar birbirine kenetlendi. Taşların iç kısımdaki moloz ile bağlantısını daha iyi sağlamak amacıyla, farklı uzunluktaki taşlar kullanılarak girinti ve çıkıntılar oluşturuldu.

Ayak alt taşlarında selyaran uç ve köşe taşları ayağın su etkisiyle kısa sürede zarar görmesi engellemek için iki tarafa çalışan büyük ebatlı taşlar ile yapıldı.

Ayakların orijinal kısımları esas alınarak ve geometrisi bozulmadan tamamlanarak projede belirtilen 0.00 kotuna kadar yapıldı.

Sökümü yapılacak taşlar numaralandırıldıktan sonra söküldü.

Köprü ayaklarından itibaren membada 10 m, mansapta ise 30 m. uzunluğunda kaya tahkimat yapıldı.

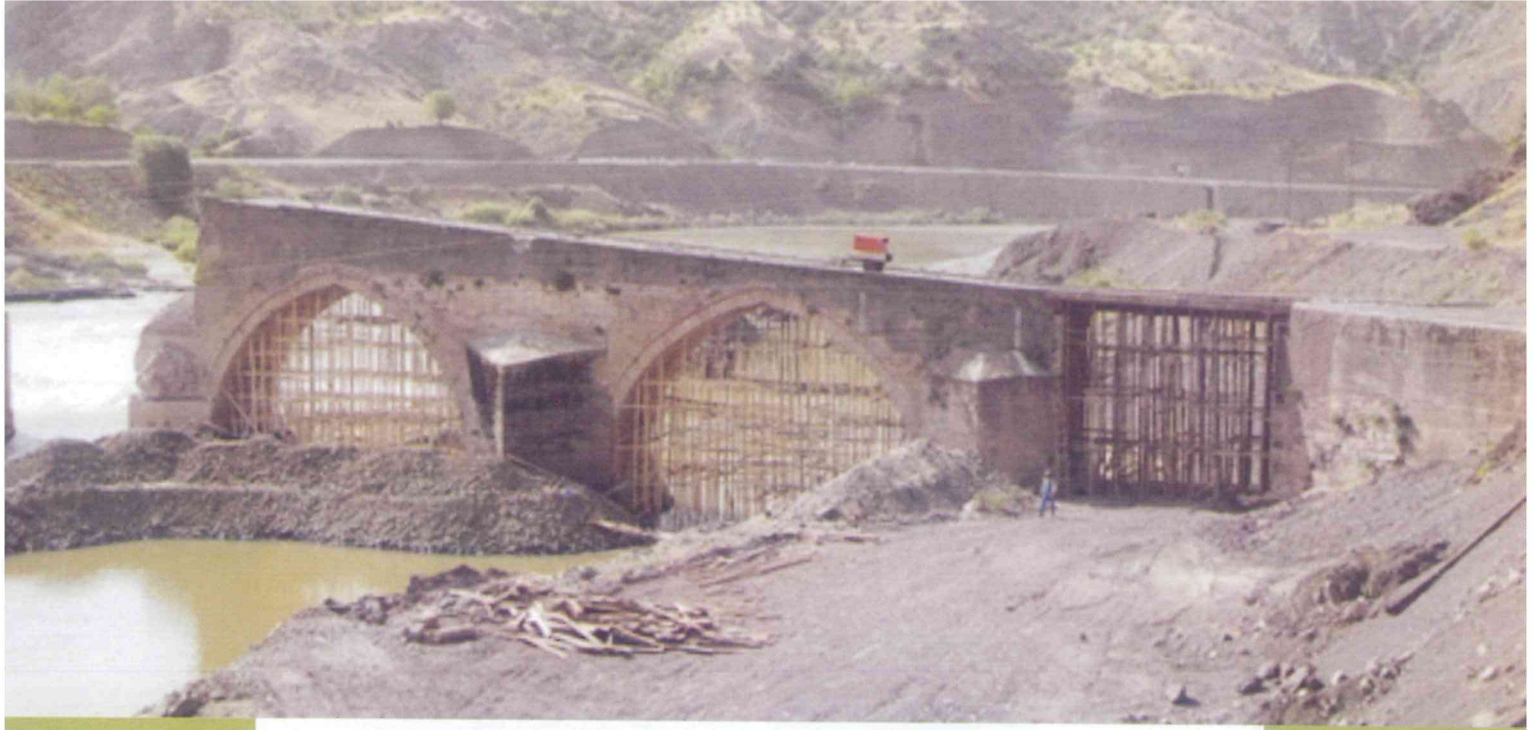
Köprü tahkimat çalışmaları büyük ebatlı ocak taşları kullanılarak ve taşların birbirine geçişi düşünülerek belirlenen kotta yapılmıştır.

A1 ayağı çevresinde yapılan araştırma kazısında çeşme açığa çıkarıldı. Bu kısmın beton sökümü sırasında zarar görmemesi için toprak ile kapatılarak çalışmalara devam edilmiştir.

K1, K2, K3 kemerlerinin üzerindeki betonun sökümü sırasında yapının orijinal kısımlarına korumak amacıyla ahşap iskele yapıldı.

Çatlatıcı kullanılarak K1, K2, K3 kemerleri üzerindeki betonlar parçalandı. Çatlatılan betonlar aşağıya indirildi. Köprü bitim noktasında araştırma kazısı yapılarak köprünün bitim şekli ortaya çıkarılmıştır.

A1 ayağında bulunan rölyefler çalışma sırasında özenle korundu.

Düzdün platforma hazırlanan K1 kemeri çelik konstrüksüyon yapımına başlandı. Gerekli ölçü ve kotlar verildikten sonra kemer, tempan duvar ve kanat duvarı yapımına başlandı. Çalışmalar sırasında eski ve yeni duvarların uyumuna dikkat edilmiştir.

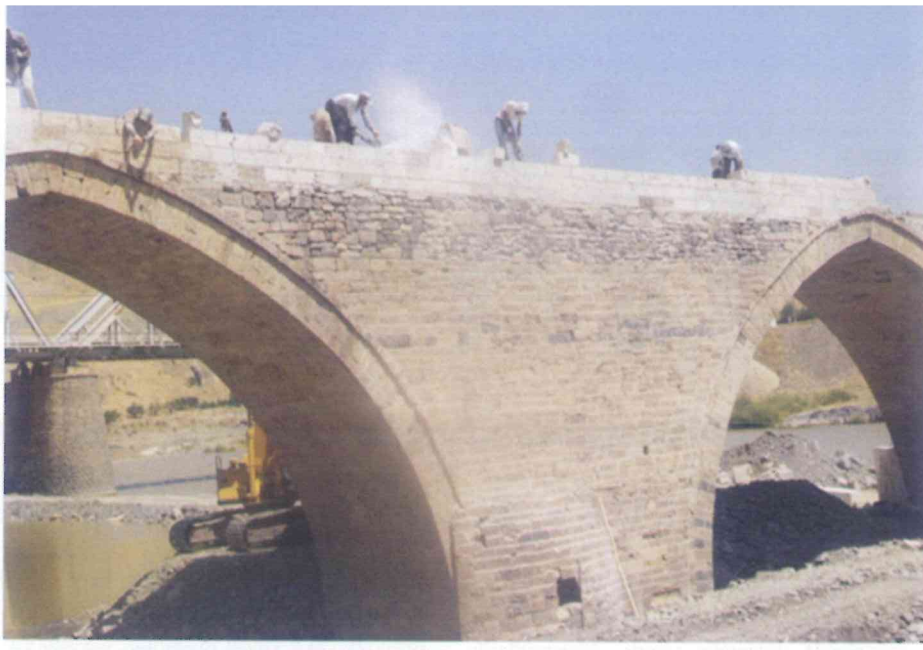

Sel yaranda yeni taşlar eski tempan duvarın içine geçecek şekilde yapıldı. Kanat duvarında köşe detayları ise taşlar şaşirtmalı olarak iç içe geçecek şekilde yapılmıştır.

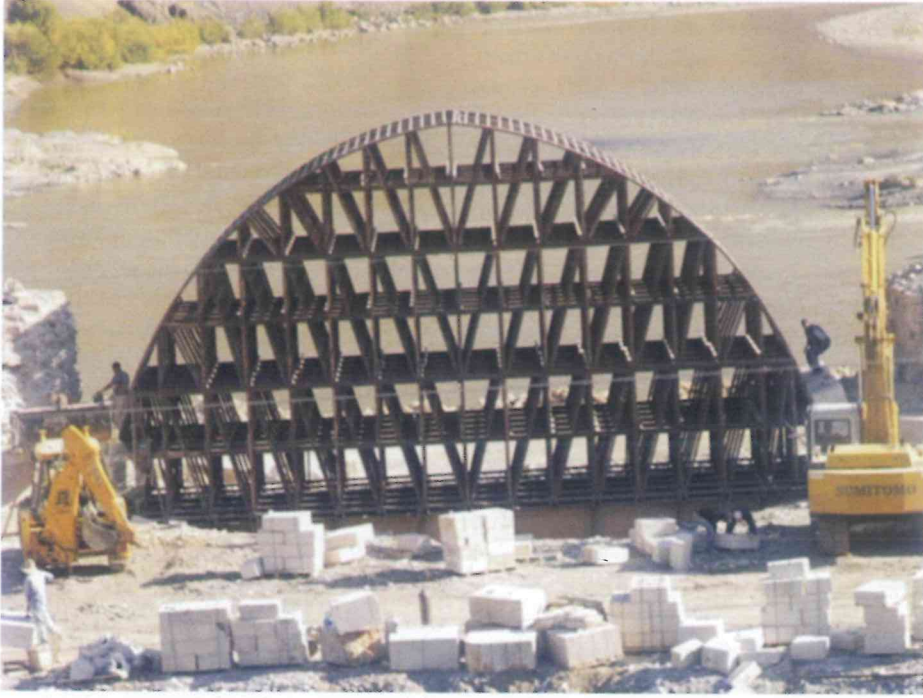

Tempan duvar yapılırken taşların farklı ebatta olmasına özen gösterilmiştir. Bu sayede moloz ile tempan duvarların ayrışması engellenmiştir. Köprü üzerinde farklı dönem müdahaleleri de korunmuştur.

K4, K5, K6 kemerleri için hazırlanan çelik iskelelerin montajı yapıldı. K1, K2, K3 kemerleri aynı anda yükseltilerek konulan her taşın kotona uygun olarak yapılması sağlanmıştır.

Köprü döşemeleri kesme taşlar ile yapılarak taş aralarına derz yapıldı.

Köprü bitimine kaba yonu tekniğinde yapılan merven ilave edilerek yol kotunun altında kalan köprüye iniş sağlanmıştır.

Döşeme üzerinde birikecek suyun tahliyesi için su kanalları ve taş ızgaralar yapıldı.

Köprü kenarında oturma ve dinlenme yerleri yapılmıştır. Köprü bitimindeki döşeme ile yanlara açılan yolların kotları köprüye göre yeniden ayarlandı.

Köprü'nün memba ve mansap görünüşleri

Köprü ayağında bulunan çeşme üzerindeki toprak alandıktan sonra gerekli yerlere çürütme ve tamamlamalar yapılarak çeşme işler hale getirilmiştir. Çeşmeye ulaşmak için kanat duvarı kenarından topoğrafyaya uygun şekilde merdiven yapılmıştır.

MİMARİ

FRANK LLOYD WRIGHT

Olağanüstü Bir Mimar; Frank Lloyd Wright, 8 Haziran 1867'de Wisconsin'de dünyaya geldi. Mühendislik eğitimi gören Wright, gençlik yıllarında Conover ve Silsbee gibi tasarımcıların yanında profesyonel deneyim kazanmaya başladı. 1888 yılında, Louis Sullivan ve Dankmar Adler'in yanında çalışmaya başlayarak önemli

projelere dahil edilmeye başlandı. Wright, 1892 yılında Şikago'da inşa edilen Charnley House'ın yapımında önemli rol oynadı. Bu çalışma sürecinde Sullivan'dan çok önemli dersler alan Wright, yazar Henri David Thoreau'nun aşırı bireyseliği ve Thomas Jefferson'ın natüralizmini yakından inceleme fırsatı buldu.

Ruskin'in Arts and Crafts ve Violet le Duc adlı eserlerinden büyük ilham alan Wright, Richardson, Bruce Price ve McKim, Mead & White gibi isimlerden de çok etkilendi. Çalışmalarının başında "Ecole des Beaux Arts", yani güzel sanatlar tarzına uyum sağlamakta zorluk çeken Wright'ın bu dönemini yansıtan çalışması Milwaukee Kütüphanesi olarak bilinmektedir. Ancak daha sonra tamamen anti-klasik ve anti-Avrupai bir yaklaşımı benimseyerek Amerikan kültürünün bağımsızlığını simgelemeye çalıştı. Bu tarzın ismi ise "Organic Architecture" olarak bilinmektedir.

Kendine Has Çizgiler

1893 yılında Sullivan ve Adler'le çalışmasına son veren Wright, Cecil Corven ile ortaklık kurdu. Bundan üç sene sonra tamamen bağımsız çalışmak üzere Oak Park'da kendi atölyesini kurdu. Ancak 1894'de tasarladığı Winslow House adlı eseri yine de hocası Sullivan'ın etkilerini taşımaktadır. Bu çalışması aynı zamanda kendine özgü stilinin ilk belirtilerini taşıyan tasarım olarak da bilinmektedir.

Asimetrik mimari tasarımı ile horizontal çizgilere verilen ağırlık, Wright'ın yeni çizgisinin ipuçları olarak görülmektedir. 1901 yılında 'Ladies Home Journal' adlı yayında açıklanan The Prairie Houses isimli projesini tanıttı. Bağımsız bir aile evi şeklinde, yeşilliklerle çevrili bir ortama yerleştirilen bu ev, Kuzey Amerikan çiftlik evlerinin asaletini ve sadeliğini yansıtmaktaydı. Bu tasarımda mekanı sadece fonksiyonel tasarımlar için kullanan Wright, sembolik ve kullanışsız tasarımlara karşı olduğunun da altını çizmiş oldu.

1902 yılında Highland Park'ta inşa edilen Willitz House'da da asimetrik çizgilerin altını çizdi. Riverside'da

inşa edilen Tomek House ve 1904 yılında Buffalo'da inşa edilen Buffalo House'da horizontal pencerelere ağırlık verdi. 1907 ile 1909 yılları arasında, Şikago'da inşa edilen Robie House ise bu serinin sonucusudur. Bu sıralarda Frank Lloyd Wright'ın ilgisini çeken, 1904 yılında New York-Buffalo'da inşa edilen ve 1949'da yıkılan Larkin Binası terkedilmiş durumdaydı. Bu binayı ofis olarak seçen Wright, kendine özgü stili ile, eski Mısır'ı anımsatacak bir tasarımla hayata döndürdü.

Wright'ın Avrupa'yı Keşfi

Wright, 1909 yılında karısı ve altı çocuğunu bırakarak bayan Cheney ile Avrupa'ya seyahate çıktı. İtalya'da ve Almanya'da sergilere katılan Wright, Ernst Wasmuth'un yayınladığı ve H. P. Berlage'in de yer aldığı bir portfolio ile adını duyurdu ve Avrupa mimarisini önemli derecede etkiledi. Wright'ın çalışmalarından etkilendiği gözlenen isimler, Walter Gropius ve Mies Van Der Rohe gibi modernist tasarım ve düşüncelerin babalarıydı. Amerika'ya dönüşünde sakin bir hayata çekilen Wright, yeni çalışmalar için Wisconsin'e yerleşti. 1913 yılında Midway Gardens adlı restoran ve eğlence yeri olarak tasarladığı bina, Wright'ın yeni teknikler denediği bir yapıtı. Ancak 1929 yılında yıkıldı. 1914 yılında bayan Cheney'nin ölümünden sonra kendini evinin tasarımına adan Wright, maddi sıkıntıya girmişti.

Japonya'daki Sıkıntılı Dönem

1915-1922 seneleri arasında Tokyo'da Imperial Otel'in inşasını üstlenen Wright, Antonin Raymond ve mühendis Paul Mueller ile birlikte depreme dayanıklı bir binanın inşasına imza atmıştır. Japonya'da altı sene geçiren Wright, aynı zamanda kendi iç dünyasındaki bunalımlı yıllarını da burada yaşadı. Bu sürecin sonucunda Wright'ın mimari çizgisinde önemli değişiklikler gözlemlendi. 1917-1920 yılları arasında çalıştığı Los Angeles'da bulunan Barnsdall House'da Maya medeniyetinin etkileri olduğu gözleniyor. Ayrıca binanın avlusunda, Wright'ın mimarisinde ilk defa rastlanan çizgiler de dikkat çekici.

Yine Kaliforniya'da bulunan Milliard House veya La Miniatura olarak da bilinen eseri Wright'ın yeni icadı olan 'Textile üniteleri' tekniğinin sergilendiği ilk örnektir. 1928 yılında Arizona çölünde inşa ettiği Ocatillo Çöl Kampı, çölün içine dalmak için tasarladığı geçici bir yapıt olarak bilinmektedir.

Frank Lloyd Wright'ın başarısının doruğa ulaştığı bir eser olan Kaufmann House'da organik mimari ile kübist

YOĞRAFYA

mimarinin sentezi gözlenmekte. Bir şelalenin üzerindeki bu ev, kayalar üzerine oturtulmuş. Bu ev, Wright'ın ideal ev kavramını da yansıtmakta. Zira doğayla iç içe olan bu ev, ideal hayat tarzını tarif etmekte. Ancak bu yapıttan sonra imza attığı işler şehir yaşamının ortasında olmuştur.

1936 yılında bir kimyevi madde fabrikasının çalışmasına başlayan Wright, binalarının dışarıyla bağlantısı olmayan ilginç mimari tasarımlara imzasını attı. 1937 yılında Arizona'nın Scottsdale şehrinde kendi evini inşa eden Wright, artifisyonel doğayla bu yapıtı süsledi. Enteresan bir mimarisi olan bu yapıta önceden tasarlamış olduğu Ocatillo çöl eviyle zaten hazırlıklıydı.

Fantastik Eserler

1925 yılında Maryland'da bir Planetaryum binası için bir nevi bilim kurgu mimarisi tasarlayan Wright, spiral şeklini uygulamıştı. 1943 yılında New York'da inşa edilen Solomon R. Guggenheim müzesinde bu spiralleri geliştirip bir galeri tasarladı. Müzeyi ziyaret edenler merdivenle en üst kata çıkıp spiralin etrafından yürüyerek aşağıya ineceklardı. Bu binanın yapımı tam bir olay oldu. New York'da St. Marks Tower, National Insurance Company'nin Chicago'daki binası ve Pensilvanya'daki Beth Shalom Sinagogu'na da imzasını attı.

1956 yılında atom enerjisinin başarısıyla heyecanlanan Wright, Chicago'nun Illinois kentinde yapılmasını öngördüğü 528 katlı, 130.000 kişinin yaşayabileceği bir gökdelen projesinde, atom enerjisi ile işleyen asansörler ve merdivenler tasarladı. 60 yıllık bir iş hayatı olan Frank Lloyd Wright, çok çeşitli tasarımlar ve fikirlere imza attı. Kendi kendini hiç durmadan yenilemeyi başaran Wright, bunu bireyin çevresiyle ilişkisini devamlı gözden geçirip kendini güncelleştirmesi gerekir diyerek açıklıyordu.

Wright'ın Yarattığı Etki

Wright'ın bireysel çalışma tarzından dolayı çevresinde yetiştirdiği öğrencileri olmasa da, bir sürü akıma büyük etkisi oldu; Expresyonizm'den Rasyonalizm'e, Amsterdam Okulu'ndan De Stijl'e çeşitli mimari akımlara ilham verdi. Çok sayıda yapıt tasarlamış olan Wright'ın bir çok konferansa da katılmış olması, dünya çapında tanınıp referans verilmesinin en önemli nedenidir. Bunun yanı sıra, eserlerinin çoğunu yayınlamış olması ve fikirlerini çeşitli kitaplarda beyan etmiş olması Wright'ın, dünyanın tüm otoriteleri tarafından gelmiş geçmiş en önemli mimarlar arasına girebilmesinde büyük önem taşımıştır.

Frank Lloyd Wright 9 Nisan 1959'da, 92 yaşında Arizona'da hayata gözlerini yumdu.

Kaynak : Garantli Dergisi - Kasım 2001

YÜMNÜ SAATCI

Harput'un Sarahatun Mahallesi sakinlerinden, Çalıcıklar " Saatçıklar" lakaplı Mehmet Efendinin oğludur. Ailenin üç çocuğundan birincisidir. 1945 yılında Elazığ'da doğmuş, ilk, orta ve lise tahsilini Elazığ'da yapmıştır. 1969 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesini bitirerek mimarlık hayatına başlamıştır.

1969-1970 yıllarında Elazığ'da bulunan Yapı İşleri 10. Bölge Müdürlüğünde on sekiz ay görev yaparak 1971-1972 yıllarında askerlik görevini Milli Savunma Bakanlığı Diyarbakır İnşaat Emlak Bölge Müdürlüğünde Kontrol Amiri sıfatıyla tamamlamıştır.

1969-1970 yıllarında Elazığ'da bulunan Yapı İşleri 10. Bölge Müdürlüğünde on sekiz ay görev yaparak 1971-1972 yıllarında askerlik görevini Milli Savunma Bakanlığı Diyarbakır İnşaat Emlak Bölge Müdürlüğünde Kontrol Amiri sıfatıyla tamamlamıştır.

Askerlik bitiminde 1972 yılında Elazığ'da Yapı Mimarlık ve Mühendislik Bürosunu kurmuştur. O tarihten buyana çoğunluğu Elazığ'da olmak üzere, Bingöl, Tunceli, Muş, Diyarbakır, İzmit ve Isparta'da çok sayıda konut, işhanı, otel, küçük sanayi sitesi, organize sanayi sitesi, soğuk hava depoları, tarım ve endüstri yapıları, ibadethane, müze, tatil köyü ve kültürel yapıların projelerini ve kontrollerini yapmıştır. Ayrıca Yümnü Saatci çok sayıda inşaatın müteahhitliğini yaparak inşaat alanındaki faaliyetlerine devam etmiştir. Uzun yıllar, Elbeton -

Keban Holding ve Ortakları Beton Sanayi A.Ş.'nde Yönetim Kurulu Üyeliği, Genel Müdürlük ve Murahhas Aza'lık görevlerini üstlenmiştir.

2000 yılında arkadaşlarıyla birlikte Mimarlar Odası Elazığ Temsilciliği'ni kurarak 2000 yılından 2006 yılına kadar üç dönem Mimarlar Odası Elazığ Temsilciliği Başkanlığı yapmıştır.

2006 yılında Elazığ Kent Konseyi Başkanlığı görevine seçilmiştir.

2001 yılında müteahhitliği bırakarak 2001 yılından bu yana danışmanlık ve proje hizmetlerine devam etmektedir.

15.02.1976 tarihinde evlenen mimarın 1977 doğumlu oğlu ve 1983 doğumlu kızı vardır.

PROJE KİMLİKLERİ

Proje Adı	Ruhsat yılı	Mahallesi	Semti	Kat Adedi	Blok Sayısı	Toplam İnşaat Alanı
Mevlana Camii	2005	Sürsürü	Malatya yolu altı	2	1	2785.00 m2
Harput Evi	2002	Harput		2	4	2904.00 m2
Halis Dağoğlu - Konut	2002	Sürsürü	Keban Yolu	3	2	3200.00 m2
Halis Dağoğlu - İşyeri	2005	Sürsürü	Malatya Yolu	4	1	4750.00 m2
Ramazan Gürgöze - Konut	2007	Sürsürü	Malatya Yolu üstü	3	1	1568.00 m2
Has Kent - Konut	2003	Sürsürü	Malatya Yolu altı	4	4	9 000.00 m2
Şerafettin Gezer- Konut-İşyeri	2007	Şahinkaya	Keban Yolu	7	3	10 309.00 m2
İlhami Tatar - Konut- İşyeri	2006	Sürsürü	Malatya yolu	5	1	5 990.00 m2

Halis Dağoğlu - Konut

Haskent

Harpur Evi

İlhami Tatar

Ramazan Gürgöze

Mevlana Camii

Şerafettin Gezer

Halis Dağoğlu - İŖyeri

NASIP **BETON**®

Merkez
Rüstempaşa Mahallesi
Cahit Dalokay Cad. No:24 Elazığ
Tel : 0424 236 48 23
Fax: 0424 236 19 17

Santral
Baskil Yolu 13. km
Sütlüce Köyü Mevkii Elazığ
Tel : 0424 295 13 13 (pbx)
Fax: 0424 295 60 61

www.nasipbeton.com